

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

**dokonanej w dniach 29-30 listopada 2014 r. na kierunku „nauki o rodzinie”
prowadzonym w obszarach nauk humanistycznych i nauk społecznych
na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym
realizowanych w formie studiów niestacjonarnych
na Wydziale Studiów Edukacyjnych
Ateneum – Szkoły Wyższej w Gdańsku**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Elżbieta Osewska – członek PKA

członkowie: dr hab. Małgorzata Duda – ekspert PKA

ks. prof. dr hab. Piotr Morciniec – ekspert PKA

mgr Wioletta Marszelewska – ekspert PKA ds. formalno-prawnych

Andrzej Burgs – ekspert PKA ds. studenckich

Marcin Grzegorzczak – ekspert PKA obserwator ds. studenckich

mgr Jerzy Springer – ekspert PKA przedstawiciel pracodawców

Krótką informacją o wizytacji

Ocena jakości kształcenia na kierunku „nauki o rodzinie” prowadzonym na Wydziale Studiów Edukacyjnych Ateneum - Szkoły Wyższej w Gdańsku została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę¹.

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki.

Strategia rozwoju „Ateneum” - Szkoły Wyższej w Gdańsku została uchwalona przez Senat „Ateneum” - Szkoły Wyższej w Gdańsku w dn. 28 lutego 2012 roku (Uchwała Senatu nr 1/2012 Strategia rozwoju „Ateneum” - Szkoły Wyższej w Gdańsku do roku 2020). Dokument ten określa także misję i wizję Uczelni. W czasie wizytacji przedstawiono protokół z posiedzenia Senatu wraz z listą obecności w powyższej sprawie. Wydział Studiów Edukacyjnych nie posiada własnej misji i strategii, funkcjonuje w oparciu o ogólną misję i strategię odnoszącą się do całej Uczelni. Strategia ta jest też kompatybilna ze Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego.

Strategia była opracowywana przez Zespół Rectorski powołany Zarządzeniem Rektora nr 20 B/2011 z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie: *powołania Zespołu Rectorskiego do spraw Strategii Rozwoju „Ateneum – Szkoły Wyższej w Gdańsku” do 2020 roku*. W skład Zespołu wchodził: Rektor, Kwestor, Prorektor do spraw Rozwoju i Finansów, Prorektor do spraw Kształcenia i Studenckich, przedstawiciel studentów, przedstawiciel pracodawców.

Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po podjęciu uchwały przez Senat w sprawie utworzenia kierunku studiów oraz po skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nadał Wydziałowi Studiów Edukacyjnych Ateneum - Szkoły Wyższej w Gdańsku uprawnienie do prowadzenia studiów pierwszego stopnia na kierunku „nauki o rodzinie” decyzją nr DSW-3-JP-4003-780/05 z dnia 23 września 2005 r.

Koncepcja kształcenia na kierunku nauki o rodzinie, prowadzonym w ramach Wydziału Studiów Edukacyjnych przez Katedrę Nauk o Rodzinie, nawiązuje przede wszystkim do tych elementów strategii uczelni, które eksponują naczelne wartości „Ateneum – Szkoły Wyższej” w Gdańsku: „racjonalne dążenie do prawdy poprzez innowacyjne badania naukowe, podążanie za najlepszymi wzorcami nauki światowej, nowoczesne kształcenie służące rozwojowi cywilizacyjnemu i społecznemu, wzajemny szacunek i zaufanie, tolerancja dla różnorodności poglądów oraz solidarność całej społeczności akademickiej”. Ofertę edukacyjną definiuje pkt 9 Strategii pod nazwą „Umocnienie więzi uczelni z otoczeniem gospodarczym i społecznym Pomorza”. Istotną kwestią podnoszoną w wymienionym punkcie jest włączanie się w inicjatywy prowadzące do czynienia Pomorza jednego z wiodących w kraju regionów pod względem innowacyjności. W myśl Misji Uczelni, koncepcja kształcenia ma służyć rozwojowi regionu – jako jedyna jednostka prowadząca ten kierunek studiów w Polsce Północnej – poprzez przygotowanie „cenionych absolwentów wyposażonych we wszechstronną wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne w życiu gospodarczo-społecznym opartym na

¹Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

wiedzy oraz wnoszenie trwałego wkładu w naukowe poznanie świata i rozwiązywanie jego istotnych współczesnych problemów, zwł. w zakresie małżeństwa i rodziny. Te cele określiły wybór zarówno praktycznego profilu studiów, jak i trzech specjalności kształcenia (Nauczyciel przedmiotu: Wychowanie do życia w rodzinie; Asystent i doradca rodzinny, Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej oraz Mediator i kurator), zgodnie z Uchwałą Senatu „Ateneum” - Szkoły Wyższej w Gdańsku nr 14 z 26.06.2012. Aktualnie Obecnie ze względu na niewielką liczbę studentów kierunku realizowana jest jedynie specjalność Mediator i kurator. Oferta kształcenia na ocenianym kierunku jest wystarczająca na miarę małej jednostki i różnorodna, stanowi odpowiedź na zapotrzebowanie rynku pracy, wykazuje też możliwości elastycznego kształtowania poprzez korekty i modyfikacje już realizowanego programu. Oceniany kierunek oferuje kształcenie charakteryzujące się znacznym stopniem innowacyjności, czego wyrazem oferta łącznego zdobycia wykształcenia mediatora i kuratora, a także łączenie profilu pedagogicznego ze specjalizacją rodzinną.

Absolwenci I stopnia nauk o rodzinie, poza możliwością kontynuowania studiów II stopnia na specjalności „pedagogika rodziny”, zostają przygotowani do pracy w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, Rodzinnych Poradniach Specjalistycznych, placówkach opiekuńczo-rehabilitacyjnych oraz w ośrodkach pomocy rodzinie, zdobywając wiele praktycznych umiejętności w zakresie mediacji i kurateli ds. rodziny, przez co potrafią odpowiadać na wymagania zmieniającego się rynku pracy oraz gospodarki opartej na wiedzy.

2) Ocena udziału zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, poziomie i profilu studiów, w tym określenia celów i efektów kształcenia, oraz w procesie jej dostosowywania do zmieniających się potrzeb zewnętrznych i uwarunkowań wewnętrznych.

W procesie określania koncepcji kształcenia na kierunku nauki o rodzinie uczestniczą zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni. W przypadku pierwszych chodzi o władze Uczelni i Wydziału Studiów Edukacyjnych we współpracy z nauczycielami akademickimi zatrudnionymi tym kierunkiem, choć udział tych ostatnich – poza wybitnym zaangażowaniem Kierownika Katedry Nauk o Rodzinie – jest większości raczej umiarkowany, co stwierdził ZO na spotkaniu z kadrą (niewielka świadomość różnic pomiędzy profilem ogólnoakademickim a praktycznym, niewielkie zaangażowanie części środowiska dydaktycznego w optymalizację procesu kształcenia, brak przekonania do potrzeby poszukiwania nowych specjalności).

Grupę interesariuszy wewnętrznych, którzy pełnią istotną rolę w procesie kształtowania oferty edukacyjnej, tworzą także studenci kierunku nauki o rodzinie. Uczestniczą oni w procesach ustalania koncepcji kształcenia poprzez udział swoich przedstawicieli w gremiach (m.in. Wydziałowy Zespół Jakości Kształcenia), a także przede wszystkim poprzez nieformalne spotkania studentów z opiekunem kierunku. Opinia studentów jest istotna i uwzględniana w trakcie określania koncepcji kształcenia. Kilka lat

temu studenci kierunku nauki o rodzinie wraz z władzami Wydziału i Katedry przeprowadziły pełną reorganizację kierunku, co zostało potwierdzone stosowną dokumentacją oraz spotkaniami z interesariuszami. Przy obecnym stanie osobowym (zaledwie 20 studentów na wszystkich latach studiów) system działa bez zarzutu. Sugerowane byłoby jednak częściowe sformalizowanie procesu, by dobre praktyki ukształtowane na przestrzeni ostatnich lat nie zostały zaniechane, np. na skutek zmiany opiekuna kierunku.

Istotną grupą interesariuszy zewnętrznych, mogących mieć istotny wpływ na optymalizację koncepcji kształcenia stanowią pracodawcy. Przedstawiciel pracodawców nie znalazł jednolitej opracowanej i wdrożonej koncepcji współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Dotychczasowe wzajemne kontakty opierają się na dwuelementowym przepływie informacji ze środowisk otoczenia charakterystycznych dla małych jednostek. Pierwszy nieformalny oparty na mocno rozwiniętych kontaktach osobistych, oraz drugi formalny potwierdzony stosowną dokumentacją. Określenie przez Wydział kierunku jako praktyczny wymusza kształcenie wielu umiejętności, co odpowiada przyszłym pracodawcom oraz zmiennym tendencjom rynku pracy. Dbałość o poziom nauczania spowodowała rozwinięcie wielu kontaktów niesformalizowanych, jednak istotnych ze względu na specyfikę kształcenia oraz szybką wymianę informacji. Lista interesariuszy przedstawiona ZO obejmuje szeroki wachlarz przedstawicieli rynku pracy między innymi:

- Urząd Miasta Gdańska w tym Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
- Archidiecezjalne Duszpasterstwo Rodzin oraz Diecezjalne Doradztwo Życia Rodzinnego
- Centrum Edukacji Nauczycieli
- Pracodawców Pomorza
- Domy Pomocy Społecznej
- Urząd Marszałkowski
- Fundacje i stowarzyszenia.

Na spotkaniu odbytym w trakcie wizytacji pracodawcy potwierdzili częste spotkania służące przekazywaniu posiadanej wiedzy, określeniu oczekiwań względem przyszłych pracowników oraz przekazaniu obserwacji wynikających z ich pracy. Potwierdzili także skuteczność wnoszonych korekt do programów kształcenia czego pozytywnym rezultatem są nowe umiejętności absolwentów zasilający rynek pracy. Drugim elementem wpływu pracodawców na kształcenie oraz jego kształt są sformalizowane i potwierdzone protokołami spotkania. Przedstawiona dokumentacja zawiera w części zasadniczej korespondencję zawierającą głównie umowy o współpracy. Szczegółowe zagadnienia obejmuje dokumentacja Wydziałowego Zespołu Weryfikującego Programy oraz Wydziałowego Zespołu Programowego. Protokoły obejmują informację z przeprowadzonych konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi w sprawie:

- praktyk
- programu i realizacji kształcenia
- reorganizacji i doskonalenia kształcenia

- przeprowadzenia kursu nauczycielskiego
- wspólnych przedsięwzięć.

Wartościowym elementem na wizytowanym kierunku w zakresie nowych umiejętności są zajęcia dydaktyczne prowadzone przez praktyków. Zagadnienia specjalistyczne realizowane na sprzęcie obsługującym klienta bezpośrednio w jednostkach poza uczelnią stanowią o nowej jakości współpracy. Na uwagę zasługują zarówno podkreślana współpraca z kołem naukowym, jak i prowadzone badania naukowe, osadzone w wybranych obszarach środowiska pracy.

Wykazy przedmiotów specjalnościowych, listy interesariuszy z określeniem instytucji, którą reprezentuje, zostały przedstawione ZO. Potwierdzono również szeroko ujmowaną współpracę środowiska społeczno-gospodarczego ze środowiskiem naukowym. ZO rekomenduje przeprowadzenie prac zmierzających do usystematyzowania wpływu interesariuszy zewnętrznych na proces kształcenia. Interesariusze zewnętrzni uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku studiów. Potrzeby rynku pracy są zaspokajane choć nie wdrożono całkowicie sformalizowanego systemu.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego²: W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest właściwie powiązana z misją Uczelni i strategią jednostki.**
- 2) W procesie określania koncepcji kształcenia na kierunku nauki o rodzinie uczestniczą zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni. Potrzeby rynku pracy są przez kierunek zaspokajane, choć nie wdrożono do końca sformalizowanego systemu.**

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie.

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunek się wywodzi; opis efektów jest publikowany.

Senat Ateneum – Szkoły Wyższej w Gdańsku nr 9B/2013 z dnia 25 czerwca 2013 roku zatwierdził efekty kształcenia na kierunku nauki o rodzinie studia I stopnia, profil praktyczny na lata 2013-2016, natomiast uchwałą Senatu nr 11/2014 z dnia 25 lutego 2014 r. efekty, przyjęto plany i programy studiów dla kierunku „nauki o rodzinie”

² według przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie;

obowiązujące od cyklu kształcenia rozpoczynającego się w roku akademickim 2014/2015. Efekty kształcenia dla kierunku nauki o rodzinie w „Ateneum” – Szkole Wyższej w Gdańsku są zgodne z efektami kształcenia dla studiów I stopnia w obszarze nauk humanistycznych i społecznych, które zostały określone kolejno w załączniku nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie krajowych ram kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego, uwzględniają specyfikę kierunku oraz oczekiwania i wymagania rynku pracy; decyzja o utworzeniu profilu praktycznego podjęta została m.in. z powodu poszukiwania na lokalnym rynku pracy doradców życia rodzinnego, mediatorów nauczycieli przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie. Mimo braku sformalizowanego systemu konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi – pracodawcami, prowadzono jednak nieformalne konsultacje z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Zatem w opracowaniu efektów kształcenia biorą udział nie tylko pracownicy dydaktyczni, lecz także interesariusze zewnętrzni. Ponadto efekty kształcenia formułowane były w porozumieniu z przedstawicielami studentów i absolwentów. Zakładane efekty kształcenia na kierunku nauki o rodzinie o profilu praktycznym umożliwiają uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu.

Kierunkowe, przedmiotowe i specjalnościowe efekty kształcenia są spójne. W sylabusach są prawidłowe odniesienia do efektów kierunkowych. Efekty kształcenia dla modułów praktycznych uwzględniają oczekiwania rynku pracy. Matryce efektów kształcenia – przygotowane także wizualnie jako praktycznie przydatne narzędzie diagnostyczne pokrycia efektów kształcenia – zostały opracowane zgodnie z KRK. Uwzględniają one: kierunkowe efekty kształcenia, opis kierunkowych efektów kształcenia oraz odniesienie efektów kształcenia do obszaru wiedzy nauk humanistycznych i społecznych. Stanowią one także wizualizację modułowego systemu układu toku studiów, z uwzględnieniem praktycznego profilu studiów.

Zrealizowanie szczegółowych efektów kształcenia i praktyk programowych umożliwia uzyskanie efektów modułowych i kierunkowych, zgodnie z deklaracją. Przyjęty system umożliwia sprawdzenie osiągnięcia efektów kierunkowych i przedmiotowych przy realizacji celów i szczegółowych efektów kształcenia, które zostały przypisane poszczególnym grupom przedmiotów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w przyporządkowaniu kierunkowych efektów kształcenia do efektów obszarowych.

Informacje na temat zakładanych efektów kształcenia są dostępne w Dziekanacie Uczelni w wersji drukowanej oraz w wersji elektronicznej na stronie internetowej Uczelni, jednakże dopiero po zalogowaniu. ZO zwrócił uwagę na konieczność publikacji zakładanych efektów kształcenia na ogólnodostępnej stronie Uczelni, to przyjęto ze zrozumieniem i skorygowano.

Jednostka proponowała trzy specjalności kształcenia (Nauczyciel przedmiotu: Wychowanie do życia w rodzinie; Asystent i doradca rodzinny, Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej oraz Mediator i kurator), zgodnie z Uchwałą Senatu „Ateneum” - Szkoły Wyższej w Gdańsku nr 14 z 26.06.2012. Jednak obecnie ze względu na niewielką liczbę

studentów kierunku oraz ich zainteresowania związane z mediacją realizowana jest jedynie specjalność mediator i kurator, a pozostałe zostały wygaszone.

2) efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne,

Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób jasny, zrozumiały i jednoznaczny. Student nie powinien mieć trudności z ich zrozumieniem, gdyż sformułowane zostały językiem prostym i rzeczowym, a równocześnie komunikatywnym. Wątpliwości może budzić jedynie zbytnie rozbudowanie niektórych efektów, np. NRL_W15: „ma uporządkowaną podstawową wiedzę z zakresu wybranej specjalizacji zawodowej, zna jej terminologię oraz jej cele, organizację i funkcjonowanie, zna typowe problemy spotykane podczas wykonywania wybranego zawodu”, co może powodować trudności w zakresie weryfikowalności ich realizacji w pełnym zakresie. Istotne jest także, że w efektach podkreśla się wymóg zdobycia „podstawowej” wiedzy, umiejętności i kompetencji, co jest zgodne z I stopniem studiów. Generalnie zadeklarowane efekty kształcenia są sprawdzalne, gdyż istnieje możliwość ich weryfikacji, tzn. stworzenia systemu kontrolnego do zbadania ich realizacji.

3) jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

Podczas programowej oceny jakości kształcenia na kierunku nauki o rodzinie ZO sprawdził dokumentację dotyczącą weryfikacji i oceny efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, dyplomy wraz z suplementami), która jest przechowywana w teczkach studentów (absolwentów). Dokumentacja jest sporządzana zgodnie z obowiązującymi przepisami sformułowanymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów z dnia 14 września 2011 r. (Dz. U. Nr 201, poz. 1188) oraz Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 X 2011 w sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów i wzorów dyplomów oraz świadectw wydawanych przez uczelnie (Dz.U. z 2011 nr 196 poz. 1167).

Ogólne procedury związane z pomiarem i oceną efektów kształcenia określone są w Regulaminie studiów Uczelni. Rozwiązania zawarte w Regulaminie wprowadzają regulacje związane z zaliczaniem przedmiotów i etapów kształcenia, określają ramy organizacyjne dla procesu weryfikacji osiągnięć studenta, formułują uprawnienia odwoławcze oraz określają konsekwencje braku zaliczenia. Regulamin wprowadza również skalę ocen stosowanych w ramach procesu weryfikacji osiągnięć studenta. Szczegółowe sposoby pomiaru i oceny efektów kształcenia zostały określone w sylabusach przedmiotów. Zakłada on weryfikację efektów kształcenia w odniesieniu do wszystkich kategorii efektów kształcenia, tj. wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Zakres form weryfikacji obejmuje: egzamin ustny/pisemny na bazie problemu, egzamin praktyczny, pytania sprawdzające wykładowcy w trakcie zajęć, dyskusje w trakcie

zajęć, ocenę wyników zleconej pracy, częściowe prace kontrolne, przygotowanie prezentacji multimedialnej i jej przedstawienie w ramach zajęć, recenzje i egzamin dyplomowy, ocenę praktyki zawodowej przez opiekuna praktyk. Wiedza jest weryfikowana poprzez egzaminy pisemne, kolokwia zaliczeniowe, pytania kontrolne na zajęciach. Umiejętności weryfikowane są przede wszystkim w oparciu o interpretację wyników egzaminu, obserwację podczas dyskusji na zajęciach. Natomiast w celu oceny nabycia przez studenta kompetencji społecznych bierze się pod uwagę takie elementy, jak: ocenę postaw i zachowań podczas dyskusji, wyrażanie własnego stanowiska przez studenta, zdolność do podejmowania polemiki, umiejętność negocjacji i mediacji, formułowanie indywidualnych sądów.

Przyjęte w Uczelni kryteria ocen i sposób ich prezentacji pozwalają na formułowanie wymagań i określenie stopnia ich realizacji. Studenci mają zapewnioną możliwość wglądu do sprawdzonych i ocenionych prac pisemnych. Studentom przysługują prawa odwoławcze od ocen przewidziane w Regulaminie studiów oraz wynikające z niego możliwości poprawiania ocen niedostatecznych. Weryfikacja wiedzy i umiejętności, a także kompetencji społecznych następuje także w ramach praktyk zawodowych oraz w procesie dyplomowania.

Zasady weryfikacji praktyk określają przepisy Regulaminu studiów oraz Zarządzenie Rektora nr 3A/2014 z dnia 25 lutego 2014 r. Ocenę stopnia osiągniętych efektów kształcenia formułuje opiekun praktyki z ramienia instytucji, w której student odbywa praktykę oraz opiekun praktyk z ramienia Uczelni. Monitorowanie efektów kształcenia praktyk zawodowych jest dokonywane na podstawie analizy dokumentacji praktyki prowadzonej i gromadzonej przez opiekuna praktyk studenckich (arkusz praktyk). Student jest ponadto zobowiązany dokumentować przebieg praktyk w Dzienniku praktyk. Krótki okres, kiedy ten ostatni wymóg został zrelatywizowany i nie był jednoznacznie obligujący, został zakończony wraz z nowym Regulaminem praktyk.

Sposobem potwierdzania efektów kształcenia jest także proces dyplomowania. Zasady dyplomowania określa Regulamin studiów. Procedury dotyczące procesu dyplomowania zawierają wytyczne dotyczące dyplomowania, określają wymagania stawiane osobom pełniącym funkcję promotora i sposób ich powoływania, sposób zgłaszania, zatwierdzania, ogłaszania i wyboru tematów prac dyplomowych, zasady prowadzenia seminariów dyplomowych, składanie prac dyplomowych i dokonywanie ich recenzji, przebieg egzaminu dyplomowego.

Student wykonuje pracę dyplomową pod kierunkiem promotora. Promotorem i recenzentem pracy dyplomowej jest samodzielny pracownik naukowy. W uzasadnionych przypadkach Dziekan może wyznaczyć na promotora lub recenzenta pracownika ze stopniem naukowym doktora. Tematy prac dyplomowych zatwierdzane są przez Dziekana.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest: spełnienie wszystkich wymagań wynikających z planu i programu studiów, złożenie wymaganych dokumentów, złożenie pracy dyplomowej, pozytywnie zaopiniowanej przez promotora. Egzamin

dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez Dziekana. W skład komisji wchodzi: Rektor, Prorektor lub Dziekan oraz dwóch członków Komisji. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. W trakcie egzaminu student udziela odpowiedzi na trzy losowo wybrane pytania z ustalonej puli pytań (z zakresu programu studiów). Podstawą obliczenia ostatecznego wyniku studiów są: średnia arytmetyczna ocen z wszystkich przedmiotów objętych planem studiów z wagą $\frac{1}{2}$, średnia arytmetyczna ocen z pracy dyplomowej z wagą $\frac{1}{4}$, średnia arytmetyczna ocen uzyskanych w trakcie egzaminu dyplomowego z wagą $\frac{1}{4}$.

Opisane regulacje tworzą odpowiednie podstawy do weryfikacji realizacji efektów kształcenia w odniesieniu do procesu dyplomowania.

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. np. protokoły egzaminacyjne i dyplomy oraz suplementy prowadzona jest prawidłowo.

Trzeba jednak stwierdzić, iż nie wszystkie formy walidacji wiedzy i umiejętności studentów są przeprowadzane sposobem gwarantującym, iż student posiadał wszystkie założone efekty kształcenia. W sylabusach do przedmiotów wchodzących w skład modułu specjalistycznego wśród sposobów weryfikacji efektów kształcenia brak metod sprawdzających praktyczne umiejętności. W przypadku większości przedmiotów są one takie same, określone jako: „Egzamin ustny, na bazie problemu; Ocena wyników zleconej pracy”, a dodatkowo: „Pytania sprawdzające wykładowcy w trakcie zajęć”. Ponadto część przedmiotów i modułów kształcenia jest zwieńczona egzaminami zawierającymi jedynie pytania zamknięte. Także do zaliczenia praktyk studenckich wystarcza opinia opiekuna z zakładu pracy, która nie odnosi się do efektów kształcenia przypisanych do tego modułu kształcenia. Uczelnia wprowadziła nowy wzór oceny i sprawozdania z odbytych praktyk, lecz nadal nie określa on poziomu osiągniętych efektów kształcenia przez studenta i nie stworzono jasnych procedur pozwalających je zweryfikować. Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały. Studenci podczas spotkania z ZO stwierdzili, że niektóre z efektów kształcenia mogą być nieweryfikowalne za pomocą obecnie stosowanych metod. Potwierdzają to analizy ZO, okazuje się bowiem, że zadeklarowane formy weryfikacji umiejętności uzyskiwanych przez studenta (dyskusja w trakcie zajęć, sporządzenie listy literatury przedmiotu,) nie wskazują na praktyczny profil kształcenia. Powyższym informacjom zdaje się zaprzeczać wykaz metod stosowanych w ramach niektórych zajęć, wśród których – poza wykładem – znalazły się: „trening umiejętności, symulacje, case study”.

Podstawowym źródłem informacji na temat stosowanego systemu oceny efektów kształcenia są sylabusy przedmiotów. W dokumentach tych szczegółowo określono stosowane sposoby weryfikacji efektów kształcenia odnoszące się do każdego z przedmiotów. Ogólne zasady oceny efektów kształcenia zawarte są w Regulaminie studiów. Dokumenty te dostępne są w siedzibie Uczelni. Dodatkowe informacje można uzyskać od pracowników Dziekanatu oraz wykładowców poszczególnych przedmiotów. Powszechnie stosowaną zasadą jest przekazywanie na pierwszych zajęciach w ramach

każdego przedmiotu informacji dotyczących zakładanych efektów kształcenia, programu zajęć i wykazu zalecanej literatury, formy uczestnictwa w zajęciach, sposobu bieżącej kontroli wyników nauczania, zasad ustalania oceny łącznej przedmiotu oraz terminów i miejsc konsultacji.

Zjawisko odsiewu w Atenum Wyższej Szkole na kierunku nauki o rodzinie ma charakter incydentalny i każdy poszczególny przypadek należy rozpatrywać indywidualnie, a nie systemowo (odsiew dotyczy zaledwie 5 osób w okresie ostatnich kilku lat). Niewielka liczba studentów kierunku nie pozwala na ocenę statystycznie istotną.

Studenci niestacjonarni mają jedynie nieliczne zajęcia prowadzone za pomocą lub ze wspomaganie platformy e-learningowej. Są to głównie przedmioty spoza puli przedmiotów kierunkowych. Weryfikacje efektów kształcenia są prowadzone za pomocą platformy z równą częstotliwością co na zajęciach kontaktowych.

4) jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia

Obowiązek śledzenia karier zawodowych absolwentów realizowany przez uczelnie wprowadziła Ustawa z 18 marca 2011 roku o zmianie ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym”, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym. Zgodnie z nim od 1 października tego samego roku każda jednostka została zobligowana do badania losów absolwentów po trzech i po pięciu latach od ukończenia studiów. Wizytowany wydział i należący do niego kierunek w ramach weryfikacji efektów kształcenia bada losy absolwentów.

Monitorowanie karier zawodowych absolwentów realizuje w Uczelni Biuro Karier. Zasady monitorowania karier określa uchwała Senatu nr 3 z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie: wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w „Ateneum” – Szkole Wyższej w Gdańsku. Załącznikiem do ww. uchwały są następujące wzory ankiet: Ankieta dla pracodawcy dotycząca oceny absolwenta „Ateneum” – Szkoły Wyższej w Gdańsku, Ankieta badania losów studenta Ateneum Szkoły Wyższej. Celem monitorowania losów absolwentów w Uczelni jest dostosowanie kierunków studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy, w szczególności po 3 i 5 latach od dnia ukończenia studiów. Działania ABK wpisują się tym samym w założenia Ustawy o Szkolnictwie Wyższym z dnia 18.03.2011 r. (Dz.U. 2011 nr 84 poz. 455).

Monitorowanie losów absolwentów odbywa się za pomocą ankiet internetowych i papierowych w ramach przyjętej metodologii. W roku akademickim 2011-2012 przeprowadzono pilotażowy program, w czasie którego rozesłano ankietę do grupy 700 absolwentów na poziomie uczelni. Cechą charakterystyczną wymienionego badania była niska zwrotność, a w konsekwencji mała skuteczność prowadzonego działania badawczego. Znacznie wyższa responsywność odnosi się do badania losów zawodowych absolwentów wizytowanego kierunku. W roku akademickim 2012-2013 przeprowadzono kolejny cykl badawczy z istotnym wzrostem zwrotności danych. Z dokumentacji

dostarczonej ZO w postaci wzoru ankiety oraz opracowania danych widać stałą troskę Uczelni o określanie pozycji absolwenta na rynku pracy.

Pełnomocnik Rektora ds. Praktyk i Kontaktów z Pracodawcami ma obowiązek monitorowania losów absolwentów i przedstawiania rocznego raportu Uczelnianej Komisji do spraw Jakości Kształcenia, uwzględniającego kwestie zapotrzebowania rynku pracy na absolwentów kierunków studiów prowadzonych w Uczelni. Analizą danych zajmuje się Rektorska Komisja ds. Jakości Kształcenia. ZO sugeruje włączenie Wydziałowego Zespołu Programowego w cykl oceny i analizy danych z kolejnych badań losów absolwentów odnoszących się do poszczególnych kierunków, w tym nauk o rodzinie. Obecny etap prac dotyczy opracowania wyników panelu badawczego po 3 latach od ukończenia studiów. Właściwe porównanie kolejnych elementów pozwoli na właściwszą i pełniejszą ocenę procesu edukacyjnego.

Podsumowując, ZO stwierdza, iż w wizytowanej jednostce istnieje wdrożony, działający i sformalizowany system monitorowania losów absolwentów, który służy badaniu zbieżności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy. Natomiast w związku z niewielką liczbą absolwentów kierunku nauki o rodzinie, aby miarodajnie ocenić z ich perspektywy kariery absolwentów, należałoby zastąpić ogólne badanie ankietowe wywiadem pogłębionym. Wówczas wyniki monitoringu mogłyby być znacznie skuteczniejsze.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Analizowane przez ZO prace dyplomowe odpowiadają swym poziomem wymaganiom stawianym w polskim szkolnictwie wyższym pracom licencyjnym. Tematyka prac zasadniczo zgodna z kierunkiem studiów i specjalizacją, tematy zróżnicowane, choć w niemałej części odtwórcze, ponadto nierzadko niedopracowane językowo i interpunkcyjnie. Zauważa się tendencję do zawyżania ocen, choć w większości recenzje bliskie są realnej wartości opracowania, zatem są adekwatne do ich wartości merytoryczno-formalnej. Protokoły egzaminów dyplomowych wypełnione są zasadniczo poprawnie. Natomiast w pracach etapowych zazwyczaj brak jakichkolwiek komentarzy i uwag wskazujących na popełnione przez studenta błędy i uzasadniających końcową ocenę. ZO zaleca podjęcie działań zmierzających do wprowadzenia oceniania kształtującego w odniesieniu do prac etapowych.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego: W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku, uwzględniają też oczekiwania rynku pracy. Zaleca się także opublikowanie efektów kształcenia na stronie internetowej, aby były dostępne dla wszystkich osób zainteresowanych kierunkiem nauki o rodzinie.

2) Efekty kształcenia założone dla programu studiów są sformułowane w sposób zrozumiały i jednoznaczny. Zasadniczo są one weryfikowalne, czasami pojawia się wątpliwość w przypadku efektów sformułowanych bardzo szeroko, na ile są one sprawdzalnej w całej kompleksowości.

3) Jednostka wypracowała przejrzysty i złożony system weryfikacji efektów kształcenia. Sylabusy poszczególnych przedmiotów zawierają opis sposobu weryfikacji realizowanych efektów kształcenia, choć niekoniecznie wyczerpują pełny zakres oferowanych narzędzi weryfikacyjnych. System potwierdzający osiąganie efektów kształcenia wymaga udoskonalenia. ZO postuluje przeprowadzenie szkoleń dla nauczycieli akademickich na temat oceniania kształtującego ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności i kompetencji społecznych.

4) W wizytowanej jednostce istnieje wdrożony, działający i sformalizowany system monitorowania losów absolwentów prowadzony przez Akademickie Biuro Karier, który służy badaniu zbieżności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy. Nie ma natomiast oddzielnego monitorowania karier absolwentów wizytowanego kierunku, najpewniej ze względu na małą grupę absolwentów. ZO sugeruje włączenie Wydziałowego Zespołu Programowego w cykl oceny i analizy danych z kolejnych badań losów absolwentów odnoszących się do poszczególnych kierunków, w tym nauk o rodzinie. Natomiast w związku z niewielką liczbą absolwentów kierunku nauki o rodzinie, aby miarodajnie ocenić z ich perspektywy kariery absolwentów, należałoby zastąpić ogólne badanie ankietowe wywiadem pogłębianym.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta

Studia na kierunku nauki o rodzinie w „Ateneum” – Szkole Wyższej w Gdańsku trwają 6 semestrów. Program kształcenia obejmuje trzy specjalności: Nauczyciel przedmiotu: Wychowanie do życia w rodzinie; Asystent i doradca rodzinny, Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej oraz Mediator i kurator, z których obecnie czynna jest jedynie ostatnia. Prowadzone są wyłącznie studia niestacjonarne. Program kształcenia na kierunku nauki o rodzinie realizowany przed wprowadzeniem Krajowych Ram Kwalifikacji był zgodny ze standardami kształcenia na tym kierunku.

Pogłębiająca analiza realizowanego obecnie programu kształcenia na kierunku nauki o rodzinie o profilu zmienionym na praktyczny (uchwały Senatu Ateneum Szkoły Wyższej w Gdańsku nr 2/2012, z dnia 28 lutego 2012 roku) wykazała, że program ten w obecnym kształcie nie umożliwia osiągnięcia w pełni wszystkich zakładanych celów i efektów kształcenia związanych z praktycznym profilem studiów. Dotyczy to przede wszystkim form realizacji zajęć dydaktycznych z przedmiotów decydujących o praktycznym profilu studiów, przynajmniej w warstwie deklaratywnej przedstawionej w sylabusach. W świetle obowiązujących przepisów na studiach o profilu praktycznym student zdobywa

umiejętności zawodowe i praktyczne m.in. na zajęciach odbywanych „w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej, które umożliwiają bezpośrednie wykonywanie odpowiednich czynności praktycznych przez studenta.” (Rozporządzenie MNiSW z dnia 5.10.2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia, §6.1). Sposób realizacji programu studiów na kierunku nauki o rodzinie o profilu praktycznym w „Ateneum” – Szkole Wyższej w Gdańsku nie do końca spełnia ustawowe wymagania, brakuje w nim bowiem niektórych elementów odróżniających w sposób wyraźny studia o profilu praktycznym od studiów o profilu ogólnoakademickim. Szczególnie wyraźnie widać to w zestawieniu form zajęć w matrycy efektów kształcenia (Raport Samooceny, Zał. 4a), gdzie uwzględniono jedynie wykład i ćwiczenia. Jest to jednak informacja niepełna, ponieważ przy tak zawężonej skali możliwości, np. praktyki zawodowe (180 godz.) znalazły się w grupie „ćwiczenia”, podczas gdy są formy ewidentnie o profilu praktycznym. Ponadto w przedstawionych programach i planach studiów zajęcia praktyczne nie mają przewagi nad blokiem zajęć teoretycznych, wręcz odwrotnie: w sylabusach w całym okresie studiów nie pojawia się żaden przedmiot, który – w ramach formy zajęć – byłby konwersatorium lub warsztatami metodycznymi, zaś jedynymi formami praktycznymi są: praktyki zawodowe, bhp, technologia informacji i wf. Stanowczo należy zmienić formę większości zajęć oraz wprowadzić formy zajęć praktycznych.

ZO pozytywnie ocenia uzupełnienie zajęć z mediacji o mediacje rodzinne (zgodnie z zaleceniami ZO z 2008 roku, jednak analiza informacji zawartych w sylabusach pokazuje jeszcze inny istotny problem formalny dotyczące profilu praktycznego, ponieważ wszystkie 3 **formy „mediacji – treningu umiejętności”** (mediacje rodzinne, oświatowe i nieletnich) określono jako wykład – odpowiednio: 45, 21 i 27 godzin. Zarówno profil praktyczny kształcenia, jak i wymóg ustawy o mediacjach wskazują na konieczność prowadzenia tych zajęć w formie warsztatów, zbliżonych swoim charakterem do warunków panujących w miejscu pracy, konwersatoriów oraz innych zajęć praktycznych. Stanowczo należy usunąć pojawiające się niezgodności, zwł. że dotyczą one fundamentów kształcenia praktycznego w podstawowej specjalności. Ponadto brak kompatybilności w deklaracjach zawartych w sylabusie (wykład czy forma praktyczna zajęć) jest tym groźniejszy, że w zestawieniach punktów ECTS przyznanych poszczególnym formom kształcenia w przypadku wszystkich ww. przedmiotów fakultatywnych figuruje kwalifikacja „ćwiczenia” i nie przewidziano dla nich ani jednej godziny wykładu. Zaistniałe niespójności należy koniecznie skorygować, ustalając równocześnie, czy osoby prowadzące te zajęcia są świadome, jakie umiejętności praktyczne student powinien otrzymać, oraz czy są one kompetentne do prowadzenia ww. zajęć.

Studenci są dobrze zapoznani z treścią sylabusów, dzięki czemu potrafią przypisać efekty kształcenia do poszczególnych modułów kształcenia. Oni także w trakcie spotkania z ZO zwracali uwagę na fakt, że nie wszystkie formy walidacji wiedzy i umiejętności są przeprowadzane sposób gwarantujący, czy student posiadał wszystkie założone efekty kształcenia. Część przedmiotów i modułów kształcenia jest np. zwięzła egzaminami

zawierającymi jedynie pytania zamknięte. Ponadto z analiz ekspertów wynika, że do zaliczenia praktyk studenckich wystarcza opinia opiekuna z zakładu pracy, która nie odnosi się do efektów kształcenia przypisanych do tego modułu kształcenia. Uczelnia wprowadziła nowy wzór oceny i sprawozdania z odbytych praktyk, lecz nadal nie określa on poziomu osiągniętych efektów kształcenia przez studenta i nie stworzono jasnych procedur pozwalających je zweryfikować. W obecnym kształcie analiza sylabusów, zwł. do przedmiotów rozwijających umiejętności praktyczne i zawodowe, rodzi wątpliwości co do zasadności przyjęcia praktycznego profilu studiów na ocenianym kierunku.

Także zdaniem studentów, które zostało wyrażone podczas spotkania z ZO, na studiach z nauk o rodzinie jest za mało przedmiotów specjalistycznych i praktycznych w stosunku do przedmiotów ogólnych. Takie zdanie może jednak wynikać z faktu, że plan studiów jest liniowy i stopień zaawansowania przedmiotów zwiększa się z kolejnymi semestrami, a na spotkaniu byli obecni jedynie studenci II roku (obecnie nie ma III roku). Bardzo pozytywnie należy ocenić fakt, iż Uczelnia umożliwia studentom zdobycie certyfikatów Polskiego Centrum Mediacji, co ułatwia podjęcie pracy w zawodzie mediatora.

Z drugiej strony, dostosowanie programu studiów do profilu praktycznego pod kątem umiejętności spowodowało celowe wyodrębnienie i pogrupowanie poszczególnych modułów programowych. Istotną rolę w tym zakresie pełni prawidłowo określona i prowadzona praktyka zawodowa. Celem głównym prowadzonych w jednostce 180 godzinnych praktyk jest: konfrontacja wiedzy teoretycznej z praktyką samodzielnej pracy, zdobycie umiejętności w środowisku do pełnienia określonych obowiązków, zapoznanie się ze specyfiką zakładów pracy. Praktyki zawodowe stanowią integralną część procesu kształcenia w świetle wewnętrznych przepisów Uczelni (Statut „Ateneum” - Szkoły Wyższej w Gdańsku, art. 66 ust. 5 oraz par. 17, ust. I, pkt 1; Regulamin odbywania praktyk zawodowych w „Ateneum” – Szkole Wyższej; Regulamin Studiów z dn. 12.03.2013, rozdz. V, par. 25).

Za organizacyjno-administracyjne aspekty praktyk odpowiada Pełnomocnik Rektora ds. Praktyk zgodnie z przyjętym zakresem obowiązków. Jego usytuowanie w strukturze organizacyjnej uczelni zostało również ściśle określone. Studenci kierunku nauki o rodzinie odbywają praktyki zawodowe korzystając z bazy zgromadzonych ofert interesariuszy strategicznych. Otrzymują „Instrukcje praktyki” zawierającą: cele praktyki, jej organizację i przebieg, zaliczenie praktyki. Przygotowaniem dokumentacji, sporządzeniem zestawień niezbędnych do zaliczenia praktyki oraz przygotowaniem sprawozdań i poleceń wypłat dla opiekunów praktyk zajmuje się Pełnomocnik. W tym wymiarze przyjęte rozwiązania odpowiadają praktycznemu profilowi studiów.

Jednak według opinii studentów, praktyki studenckie na kierunku nauki o rodzinie są w większości realizowane przez studentów niestacjonarnych w placówkach, w których pracują na stałe. System weryfikacji osiągnięć studentów podczas praktyk nie funkcjonuje poprawnie. Obecnie zaliczenie praktyk odbywa się poprzez przyjęcie przez Uczelnię arkusza praktyk zawierającego jedynie kilka punktów sprawdzających (punktualność studenta, sumienność itd.), natomiast w żaden sposób nie odwołujących się do efektów kształcenia przypisanych do praktyki studenckiej. Zdaniem części ekspertów ZO, obecny

system weryfikacji praktyk studenckich nie zapewnia studentom możliwości nabycia określonych efektów kształcenia, bowiem jest niedopracowany. Te niedobory powinna poprawić modyfikacja dotycząca Dziennika praktyk, którego nowy projekt przedstawiono ZO.

W związku z praktykami ZO zwraca uwagę na rozbieżność zapisów dotyczących prowadzenia dzienniczka praktyk. Regulamin oparty na art. 66 ust.5 oraz §17 ust.1 pkt.1 Statutu Uczelni w punkcie VI pod nazwą „Zaliczenie praktyki” określa wśród dokumentów prowadzenie dziennika praktyk, natomiast raport samooceny na stronie 31 wprowadza zapis: „Może prowadzić dziennik praktyk”. Ponadto zasadne byłoby również zasięganie opinii studenta na temat przydatności odbytej praktyki. Wśród przedstawionej dokumentacji nie odnotowano sprawozdań opisowych, tabelarycznych czy za pomocą wykresów z przebiegu dotyczących jakości odbytych zajęć. Taka forma podsumowania dawałaby szansę wzmocnieniu jakości kształcenia. Zastrzeżeń nie budzi natomiast lista i dobór miejsc, w których studenci nabywają umiejętności praktyczne.

Podsumowując wątek praktycznego profilu studiów i specjalizacji, jeżeli przedmioty specjalnościowe zostaną odpowiednio opisane jako praktyczne oraz będą w ten sposób prowadzone, można będzie przyjąć, że program kształcenia w odniesieniu do specjalności „Mediator i kurator” jest zasadniczo zgodny z ogólnymi standardami kształcenia w tym zawodzie – w przypadku mediatora – w sposób w pełni pokrywający wymogi; w przypadku kuratora – elementy wykształcenia specjalistycznego są jak dotąd zawężone, stąd sugeruje się rozdzielenie przedmiotu **Podstawy prawne i metodyka pracy kuratora** na: **Podstawy prawne w zawodzie kuratora** oraz **Metodyka pracy kuratora**, z równoczesnym zwiększeniem liczby godzin do 30 dla każdego.

Z kolei w ramach modułu „Przedmioty poszerzające wiedzę ogólną” studenci powinni mieć możliwość zapoznania się nie tylko z metodami badań pedagogicznych, lecz także metodami badań innych dyscyplin humanistycznych i społecznych (np. socjologii czy psychologii). W tym samym module należy zastanowić się nad zasadnością realizacji następujących wykładów: „historia wychowania”, „dydaktyka ogólna”, „teoria wychowania”, które są niezbędne studentom specjalności: nauczyciel przedmiotu „wychowanie do życia w rodzinie”, ale nie znajdują uzasadnienia w pozostałych dwóch specjalnościach. W związku z powyższym, ZO zaleca przeniesienie ich do wspomnianego modułu specjalnościowego oraz zastąpienie zajęciami odpowiednimi dla specjalności „mediator i kurator”.

W dokumentacji udostępnionej ZO PKA znalazły się karty przedmiotów cyklu kształcenia 2014/2015. W karcie znajdują się informacje zarówno o liczbie przypisanych do przedmiotów punktów ECTS, jak i o sposobie wyliczenia nakładu pracy i czasu studenta, przy czym nakład pracy własnej studenta jest rozpisany na poszczególne aktywności, np. przygotowanie referatu, udział w zajęciach, samodzielne studiowanie wykładów, przygotowanie się do kolokwium i do egzaminu, konsultacje. Przyjęte zasady punktacji ECTS są zasadniczo zgodne z Regulaminem przyznawania punktów ECTS w „Ateneum” _Szkole Wyższej w Gdańsku z 27.03.2012 i z Zarządzeniem nr 6B/2012 Rektora Szkoły z tego samego dnia. W ogromnej większości przypadków prawidłowo przydzielono punkty poszczególnym typom zajęć i aktywności studenckiej. Jednak w kilku przypadkach pojawiają się jednak nierealne wymagania dotyczące zwłaszcza nakładu pracy własnej studenta, m.in. o przedmioty z modułu „Przedmioty podstawowe”, w przypadku których na pracę własną studenta przewidziano od 82 do 112 godzin w przypadku poszczególnych przedmiotów (w sumie tylko w tej grupie przedmiotów

student zobowiązany jest do 597 godzin samodzielnego studiowania). Podobnie w przypadku przedmiotu „Mediacje – trening umiejętności – mediacje rodzinne” student powinien pracować przez 112 godz. przygotowując się do ćwiczeń i kolokwium. W związku z powyższym ZO postuluje, aby tak zmienić punktację ECTS przyporządkowaną poszczególnym przedmiotom, aby nie pojawiały się wspomniane nierealne oczekiwania dotyczące nakładu pracy studenta. Nie zmienia tego faktu pozytywna opinia studentów, którzy stwierdzili oni, że ponoszony przez nich obecny nakład pracy (około 40/45h tygodniowo) jest całkowicie wystarczający do uzyskiwania bardzo dobrych ocen.

W opinii studentów organizacja studiów jest na dobrym poziomie. Bardzo dobrze funkcjonują wirtualne systemy wspierające (E-Dziekanat, strona internetowa Uczelni: www.Ateneum etc). Również obsługa bieżąca studentów (dziekanat, biblioteka, dyżury wykładowców) działa w opinii studentów bez zarzutu. Podobnie w zakresie organizacji zjazdów i harmonogramów zajęć Uczelnia wywiązuje się wzorowo ze swojego obowiązku. Zjawisko odsiewu w „Atenum” – Szkole Wyższej na kierunku nauki o rodzinie ma charakter incydentalny, także ze względu na niewielką liczbę studentów in genere, i każdy poszczególny przypadek należy rozpatrywać indywidualnie, a nie systemowo (odsiew zaledwie 5 osób na przestrzeni kilku lat). Liczba studentów kierunku nie pozwala na ocenę statystycznie istotną.

W Atenum – Szkole Wyższej w Gdańsku istnieje możliwość uzyskania Indywidualnego Toku Studiów oraz Indywidualnego Trybu Studiów. Procedury ich dotyczące są przejrzyste i ogólnodostępne co zostało potwierdzone przez studentów w trakcie spotkania z ZO. Uczelnia wysłała także z unikalną propozycją dla studentów niepełnosprawnych. Mianowicie studenci niepełnosprawni mają możliwość korzystania ze specjalnego asystenta w trakcie zajęć (osoba, która notuje, pomaga itd.), mogą także zakupić poprzez Uczelnię oprogramowanie lub urządzenia wspierające (np. klawiaturę Braile, syntezytor mowy itd.). Uczelnia pozyskała dofinansowanie na to działanie, dzięki czemu jest ono bezpłatne dla studentów. Zaskakuje, że pomimo dobrego systemu informującego studentów o takich możliwościach, zaledwie jedna studentka zdecydowała się na skorzystanie z tego programu.

2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

W świetle powyższych ustaleń należy stwierdzić, że w realizowanym obecnie programie studiów na kierunku nauki o rodzinie zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne nie tworzą spójnej całości. Program opracowano dla profilu praktycznego studiów, dostosowano do niego kierunkowe efekty kształcenia, natomiast formy i metody kształcenia odpowiadają raczej profilowi ogólnoakademickiemu, co osłabia możliwość osiągnięcia wszystkich założonych efektów kształcenia. Dotyczy to zarówno zajęć specjalnościowych, które mimo deklarowanego charakteru praktycznego często stosują formy podające jak i przedmiotów podstawowych, poszerzających wiedzę ogólną i kierunkowych. W przypadku drugiej grupy przedmiotów często występuje małe zróżnicowanie metod dydaktycznych (wykład, analiza literatury przedmiotu) i błędnie wskazanie metod dydaktycznych, np. zlecenie sporządzenia wykazu literatury. Wprawdzie praktyki zawodowe (180 godz.) dają studentom szansę nabycia deklarowanych umiejętności i kompetencji społecznych, jednak formy i metody

kształcenia wymagają dość zasadniczych zmian w kierunku zachowania praktycznego charakteru studiów.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego: ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1. Realizowany program kształcenia nie umożliwia studentom osiągnięcia wszystkich założonych celów i efektów kształcenia, gdyż nie spełnia merytorycznych i dydaktycznych wymogów związanych z praktycznym profilem studiów (brak zajęć warsztatowych, sposoby weryfikacji efektów kształcenia niepozwalające ocenić praktycznych umiejętności studentów, budzące zastrzeżenia sposoby weryfikacji osiągniętych w trakcie praktyk zawodowych efektów kształcenia).**
- 2. W realizowanym obecnie programie studiów na kierunku nauki o rodzinie zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne nie tworzą spójnej całości.**

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

- 1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu

Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku jest właściwa. Struktura ich kwalifikacji jest odpowiednia dla kierunku nauki o rodzinie o profilu praktycznym i umożliwia osiągnięcie efektów kształcenia zakładanych dla tego rodzaju studiów. W kadrze kierunku są nauczyciele akademicki z doświadczeniem zawodowym adekwatnym do zajęć prowadzonych w ramach modułów praktycznych zdobytym poza uczelnią, a ich udział można uznać za wystarczający.

- 2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów,

Zgodnie z Raportem samooceny do minimum kadrowego kierunku „nauki o rodzinie” Uczelnia zgłosiła 9 nauczycieli akademickich, w tym 3 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich, 6 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w

bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego.

Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku „nauki o rodzinie” powinno stanowić, zgodnie z § 14 ust. 1 rozporządzenia z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. Skład minimum kadrowego odpowiada wymaganiom określonym w ww. przepisie.

Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczane za zgodność z oryginałem. Zgodnie z art. 119 ust. 1 pkt 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie umowa o pracę zawierana z nauczycielem akademickim powinna zawierać informację, czy uczelnia jest podstawowym miejscem pracy w rozumieniu ustawy. Zaleca się dostosowanie umów o pracę do ww. przepisu.

W wyniku weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego ocenianego kierunku stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). Stwierdzono także, że wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki § 13 ust. 1 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), zgodnie z którym nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli został zatrudniony w Uczelni nie krócej niż od początku semestru studiów. Analiza obciążenia nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe pozwala na stwierdzenie, iż wszyscy nauczyciele akademicy spełniają warunki określone w § 13 ust. 2 ww. rozporządzenia, zgodnie z którym nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli w danym roku akademickim prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku samodzielnego nauczyciela akademickiego lub 60 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia.

Na podstawie analizy umów o pracę oraz informacji uzyskanych w czasie wizytacji można stwierdzić, iż nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe są zatrudnieni w Uczelni od kilku/kilkunastu lat, a niemal wszystkie umowy o pracę są zawarte na czas nieokreślony. Dla zdecydowanej większości nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. Na podstawie powyższych informacji można stwierdzić, że minimum kadrowe jest stabilne.

Z analizy danych dotyczących składu minimum kadrowego na wizytowanym kierunku z okresu ostatnich 3 lat, tj. 2012/2013-2014/2015 wynika, że wszyscy spośród nauczycieli zaliczonych do minimum kadrowego w bieżącym roku akademickim byli zaliczeni do minimum tego kierunku w roku akademickim 2013/2014 oraz 7 w roku

akademickim 2011/2012. Wobec powyższego można uznać, że minimum kadrowe jest stabilne.

Analiza doświadczenia praktycznego rodzi jednak, w przypadku niektórych osób, może rodzić się wątpliwość co do spełnienia wymogu Rozporządzenia MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią adekwatne do prowadzonych zajęć). I tak, dookreślenia wymagają następujące kwestie:

- brak w teczkach osobowych dokumentacji potwierdzającej zdobycie dodatkowych umiejętności i doświadczenia zawodowego, które uprawniają do prowadzenia zajęć na studiach o profilu praktycznym. Takie ustalenia stały się możliwe na podstawie informacji ustnych (spotkanie z kadrą naukowo-dydaktyczną) oraz informacjach zawartych w CV naukowym, jak również – w przypadku pozostałych nauczycieli akademickich – na podstawie dostarczonych wydruków komputerowych z OPI.

- brak dokumentów potwierdzających nabycie dodatkowych uprawnień do prowadzenia zajęć, odmiennych od uzyskanych stopni czy tytułów naukowych. Dotyczy to zarówno osób wchodzących w skład minimum kadrowego, jak i zatrudnionych na umowy zlecenie i umowy o dzieło.

ZO zaleca pilne uzupełnienie niniejszych dokumentów.

Uwzględniając kwestie merytoryczne (wyjaśnione w załączniku nr 5) oraz formalne można zaliczyć do minimum kadrowego kierunku nauki o rodzinie na poziomie studiów pierwszego stopnia w grupie pracowników samodzielnych – 3 osoby, natomiast w grupie pracowników ze stopniem doktora – 6 osób. Jednostka spełnia wymogi minimum kadrowego dla studiów pierwszego stopnia zawarte w § 14 ust. 1 rozporządzenia z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370).

Zgodnie z § 29 obecnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370) Uczelnie w terminie do dnia 1 października 2015 r. dostosują minima kadrowe dla kierunków studiów prowadzonych w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia do wymogów określonych w § 8 ust. 2 pkt 3, § 12 ust. 4, § 14 ust. 3 i 5, § 15 ust. 2, 3 i 5 oraz § 17 ust. 1 pkt 8 i 9 niniejszego rozporządzenia. Stosunek liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla danego kierunku studiów, do liczby studentów jest określony w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131).

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, do liczby studentów kierunku spełnia wymagania § 17 ust. 1 pkt. 2 i 3 ww. rozporządzenia. **Wynosi 1:2,2 przy obowiązującym na wizytowanym kierunku nie mniejszym niż 1 : 160.**

Hospitowane przez ZO zajęcia raczej potwierdzają dobre przygotowanie merytoryczne i metodyczne prowadzących, jednak w niektórych sytuacjach brakowało zastosowania

metod aktywizujących studentów. Ujawnia się problem wynikający z prowadzenia wielu zajęć w grupach łączonych (m.in. kierunek pedagogika, dziennikarstwo i nauki o rodzinie), bez wyraźnego odniesienia do specyfiki kierunku, co wpływa na osłabienie zainteresowania i zaangażowania studentów.

- 3) jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.

Polityka kadrowa prowadzona w Ateneum - Szkole Wyższej nie budzi większych zastrzeżeń. Pracownicy wchodzący w skład minimum kadrowego to w większości osoby dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy – jedynie dwie osoby rekrutują się z Uniwersytetu Gdańskiego. Pracownicy mają możliwość prowadzenia badań naukowych zgodnie ze swoimi zainteresowaniami; mają możliwość publikacji swych artykułów w uczelnianych zeszytach naukowych („Ateneum. Przegląd Familiologiczny” – jednak do tej pory ten periodyk nie został przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego zaliczony do czasopism naukowych i w konsekwencji nie został zamieszczony na ministerialnej liście periodyków naukowych). Udział pracownika w konferencjach tematycznie związanych z jego pracą naukową jest refundowany przez uczelnię; w wypadku konferencji zagranicznych uczelnia pokrywa część opłat. Pracownicy naukowo-dydaktyczni ocenianego kierunku obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym potwierdzili stałe wsparcie ich rozwoju naukowego, dydaktycznego i zawodowego ze strony władz Uczelni oraz dobrą atmosferę pracy. Środki na ten cel pochodzą z Działalności Statutowej Wydziału Studiów Edukacyjnych, grantów uczelnianych i funduszy pozyskiwanych w ramach dwustronnej współpracy z poszczególnymi instytucjami województwa pomorskiego. Wysoko ocenili troskę uczelni o staranne przygotowanie pracowników do wprowadzenia nowych zasad poprzez umożliwienie im udziału w szkoleniach, warsztatach oraz konsultacjach.

(Załącznik nr 5 - Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe. Cz. II. Pozostali nauczyciele akademicki);

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1. Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych realizujących zajęcia na kierunku nauki o rodzinie jest właściwa. Struktura ich kwalifikacji w wypadku profilu praktycznego nie budzi większych zastrzeżeń.

2. Dorobek naukowy kadry stanowiącej minimum i jej kwalifikacje dydaktyczne są wysokie, a struktura i kwalifikacje merytoryczne tej kadry umożliwiają zdobycie zakładanych efektów kształcenia, jednak dominuje odniesienie do pedagogiki, co znajduje potwierdzenie w dorobku naukowym oraz doświadczeniu zawodowym kadry. Wydaje się, iż obecna specjalność „Mediator i kurator” winna skłaniać do zatrudnienia kadry posiadającej doświadczenie zawodowe w tym zakresie. ZO zaleca uzupełnienie w

teczkach osobowych dokumentów potwierdzających nabycie dodatkowych uprawnień do prowadzenia zajęć dydaktycznych.

3. Jednostka prowadzi właściwą politykę kadrową wspierającą rozwój naukowy i dydaktyczny kadry.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych.

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniająca potrzeby osób niepełnosprawnych.

Bazę naukowo-dydaktyczną „Ateneum-Szkoły Wyższej” stanowią pomieszczenia znajdujące się we własnym budynku przy ul. 3 Maja 25 A w Gdańsku, gdzie znajduje się główna siedziba Uczelni wraz z pomieszczeniami biurowo-administracyjnymi i salami dydaktycznymi oraz w budynku przy ul. Wały Piastowskie 1 w Gdańsku. Do realizacji procesu kształcenia w budynku przy ul. 3 Maja 25 A służy 16 sal przeznaczonych na cele dydaktyczno-naukowe (12 sal wykładowych, jedna pracownia komputerowa, dwie sale konsultacyjno-seminaryjne, studio radiowo-telewizyjne). Łączna liczba stanowisk we wszystkich salach to 773 miejsca. W budynku przy ul. Wały Piastowskie 1, do realizacji procesu kształcenia służy 8 sal przeznaczonych na cele dydaktyczno-naukowe (aula na 260 miejsc, dwa audytoria – po 140 miejsc każde, oraz 5 sal wykładowych) i usługowe. Łączna liczba stanowisk we wszystkich salach to 844 miejsca. Oba budynki, w którym studenci wizytowanego kierunku mają większość wykładów i ćwiczeń, są w pełni przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi. Uczelnia realizuje program pomocy studentom niepełnosprawnym, którzy mają możliwość wypożyczenia specjalistycznego sprzętu, który ułatwia przekaz informacji podczas i po zakończeniu zajęć.

Sale dydaktyczne w obu budynkach wyposażone są w zróżnicowany sprzęt multimedialny. W salach wykładowych znajdują się bezprzewodowe zestawy nagłośnieniowe. Ponadto, trzy sale są w pełni wyposażone w tablice interaktywne dualboard wraz z projektorem multimedialnymi i oprogramowaniem interwrite workspace. Studio radiowo-telewizyjne jest wyposażone w pełen zestaw do nadawania programów radiowych i do realizacji nagrań telewizyjnych. Studenci mogą wypożyczać kamery, rejestratory dźwięku, aparaty fotograficzne, statywy do aparatów i kamer. Sale, w których odbywają się zajęcia są dostosowane wielkością oraz wyposażeniem do realizowanych w nich zajęć.

Biblioteka

Biblioteka znajduje się w budynku przy ul. Wały Piastowskie 1, co stanowi niewątpliwą atut, bowiem jest łatwo dostępna dla studentów studiów niestacjonarnych. Zbiory biblioteczne katalogowane są w systemie bibliotecznym Libra 2000 dla bibliotek akademickich. Program posiada opcję udostępniania katalogu bibliotecznego poprzez

stronę www Biblioteki oraz możliwość elektronicznej rezerwacji książek. Opisy bibliograficzne tworzone są na podstawie najnowszych norm bibliotecznych; opis przedmiotowy za pomocą Języka Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej oraz wybiórczo – Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej. Każdy opis bibliograficzny uzupełniany jest o abstrakt charakteryzujący treść książki lub prezentujący spis treści. Tematyka księgozbioru Biblioteki obejmuje przede wszystkim dziedziny związane z profilem kształcenia Uczelni. Należą do nich: filologie (angielska, hiszpańska, włoska), pedagogika, psychologia, socjologia, politologia i europeistyka, dziennikarstwo i komunikacja społeczna oraz książki i multimedia służące do nauki języków obcych oraz literatura w językach obcych. Ponadto główny zręb księgozbioru uzupełniany jest zbiorami z innych dziedzin wiedzy, takich jak: filozofia, etyka, ekonomia i zarządzanie, prawo, geografia, języki obce, literatura i literaturoznawstwo, historia, bibliologia i informacja naukowa i in. Biblioteka gromadzi zbiory na różnych typach nośników, a w szczególności: książki, czasopisma, zbiory audiowizualne, zbiory kartograficzne, zasoby elektroniczne. Aktualnie stan księgozbioru Biblioteki liczy 12025 jednostek inwentarzowych, takich jak: książki – 11724 jednostek inwentaryzacyjnych, czasopisma, w tym w języku angielskim, hiszpańskim i włoskim, ok. 100 tytułów, z czego 85 tytułów jest na bieżąco prenumerowanych, płyty CD i DVD – 268 jednostek inwentaryzacyjnych, kasety VHS – 27 jednostek inwentaryzacyjnych, zbiory kartograficzne – 6 jednostek inwentaryzacyjnych.

W porównaniu do poprzedniej wizytacji, zasoby biblioteczne zostały podwojone, tym samym zbiory odnoszące się do kierunku „nauki o rodzinie” zostały wzbogacone o nowe pozycje.

W wykazie placówek przyjmujących studentów kierunku nauki o rodzinie znajduje się 67 instytucji, które są usytuowane w lub w pobliżu aglomeracji trójmiejskiej. Należą do nich zarówno jednostki realizujące zadania z zakresu opieki społecznej i pomocy rodzinie w samorządzie terytorialnym jak i fundacje, stowarzyszenia, instytucje kościelne. Zatem miejsca realizacji zajęć praktycznych i praktyk zostały prawidłowo dobrane do specyfiki kierunku. Analiza dostarczonej ZO dokumentacji potwierdza dbałość o jakość praktyk poprzez dobór miejsc i różnorodność propozycji praktyk. Pracodawcy obecni na spotkaniu podczas wizytacji podkreślali, iż coraz częściej w ramach dobrej praktyki stosuje się łączenie zajęć z dodatkowym dobrowolnym wolontariatem.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Infrastruktura naukowa, jak i dydaktyczna oddana do dyspozycji studentów ocenianego kierunku w pełni umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia założonych dla kierunku nauki o rodzinie o profilu praktycznym.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów.

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia; na kierunkach o profilu ogólnoakademickim jednostka stwarza studentom możliwość

uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej.

Pracownicy ocenianego kierunku mimo braku formalnego wymogu prowadzenia badań naukowych na różne sposoby włączają się w uprawianie nauki. Tematyka badań poszczególnych nauczycieli akademickich jest bardzo zróżnicowana a nauki o rodzinie stanowią dorobek „uzupełniający”. Wynika to z faktu, iż wszyscy pracownicy wliczani w skład minimum kadrowego wchodzi jednocześnie w skład minimum innych kierunków zarówno w Ateneum, jak i w innych uczelniach. Mimo takiej sytuacji należy uznać prezentowany dorobek za wystarczający, a w przypadku niektórych osób – za znaczący. Warto docenić starania młodszej kadry naukowej, która angażuje się w sprawy naukowe na ocenianym kierunku. Wydział Studiów Edukacyjnych i Katedra Nauk o Rodzinie posiada bazę niezbędną dla prowadzenia badań naukowych. Podstawą badań jest dostęp do księgozbioru obejmującego pozycje książkowe oraz czasopisma w języku polskim, angielskim, włoskim oraz hiszpańskim. Kadra dydaktyczna ma dostęp do branżowych baz danych takich jak EBSCO i JStore poprzez bibliotekę uczelnianą. Ponadto, od 2013 roku dostępne są również następujące bazy danych: Elsevier on-line / Elsevier ICM; SpringerLink on-line / Springer ICM; Web of Knowledge on-line / Web of Science ICM; Scopus.

Pracownicy mają możliwość korzystania z międzynarodowej współpracy naukowej. W ocenianym okresie uczestniczyli we współpracy z takimi ośrodkami, jak m.in. Università della Calabria, Universität Karlsruhe, Instytut Pedagogii Uniwersytetu w Kairze, Instytut Socjologii Uniwersytetu Biskra, Algieria; Katolicki Uniwersytet w Ružomberku.

Z udziałem studentów realizowane są następujące projekty badawcze: 1. Islamskie konteksty wychowania i moralności (2007-), 2. Perspektywy udziału osób niepełnosprawnych intelektualnie w życiu religijnym (2007-) 3. Przedmiot „Wychowanie do życia w rodzinie” w województwie pomorskim w opinii nauczycieli, rodziców i uczniów (2007-15) 4. Rodzina we współczesnym świecie (2008-2014) wydanie książkowe - w załączniku 5. Migracje Polaków Po roku 2004 i ich konsekwencje dla rodziny (2007- 2009) - wydanie 6. Związki miłosne polsko-arabskie (2013-) 7. Okultyzm jako zagrożenie rozwoju i wychowania młodych pokoleń (2008-) Efektem zaangażowania studentów w działalność naukową są wydawnictwa z ich udziałem. Opracowania naukowe studentów zostały opublikowane w: „Ateneum Przegląd Familiologiczny – Ateneum Family Science Review” (2014), Tom 2: Media a socjalizacja i wychowanie, pod red. M. Stopikowskiej, R. Stopikowskiego.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴ NIE OBOWIĄZUJE

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Oceniany kierunek nauki o rodzinie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym nie jest zobligowany do prowadzenia badań naukowych, jednak pracownicy naukowo-dydaktyczni prowadzą owocną działalność naukową.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów;

Zasady rekrutacji nie dyskryminują żadnej grupy kandydatów, jednocześnie nie zapewniają możliwości selekcji kandydatów dysponujących wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi do uzyskania zakładanych efektów kształcenia. Uczelnia nie narzuca żadnego warunku wstępnego dla kandydatów, przyjmując wszystkich chętnych na studia. Nauki o rodzinie są jednakże mało popularnym kierunkiem o specyficznym programie kształcenia, dzięki czemu rekrutują się na niego jedynie silnie zdeterminowani studenci.

- 2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen;

Studenci podczas spotkania z ZO określili swój tygodniowy nakład pracy na około 40/45h, co przy charakterystyce studiów niestacjonarnych jest bardzo wysokim wynikiem. Większość studentów pracuje w zawodach ściśle powiązanych z kierunkiem studiów, dzięki czemu w trakcie pracy mogą na bieżąco wprowadzać nowe elementy wiedzy i umiejętności wyniesione z zajęć. Uwzględniając powyższe czynniki należy ocenić nakład pracy studentów jako prawidłowy.

System oceniania na wizytowanym kierunku jest dla studentów przejrzysty i zrozumiały. Studenci nie mają zastrzeżeń do procesu zaliczania, ani przebiegu sesji egzaminacyjnej. Uczelnia indywidualnie rozpatruje przypadki studentów, którzy nie są w stanie przystąpić do egzaminu w wyznaczonym terminie. Harmonogram sesji jest podawany na stronie uczelni z odpowiednim wyprzedzeniem. Studenci biorą udział w ocenie procesu kształcenia poprzez wypełnianie anonimowych ankiet w formie papierowej. Jednakże brakuje informacji zwrotnej dla studentów o wynikach procesu ankietyzacji, co może przyczynić się do niższej efektywności całego procesu. Ze względu na niski poziom znajomości sylabusów, studenci nie są w stanie określić, czy system oceny obejmuje wszystkie efekty kształcenia. System jest jednolity dla wszystkich studentów. Każdy z nich zalicza wszystkie formy zajęć zawarte w module w ten sam sposób i na jednakowych zasadach. System oceny osiągnięć studentów jest w założeniach zorientowany na proces uczenia się, jednak pojawia się problem na poziomie prac etapowych. Analiza prac etapowych wykazała, iż brakuje kryteriów oceny prac, wskazań dotyczących korekty błędów, a niekiedy nawet jasnej oceny poszczególnych zadań.

Studenci podkreślają dobre relacje z kadrą dydaktyczną, którą oceniają jako przygotowaną merytorycznie i przyjazną studentom. Podobnie pozytywnie oceniają przepływ informacji między studentem, a prowadzącym. Godziny otwarcia działów odpowiadających za obsługę studenta zostały uznane przez studentów za dostosowane do ich potrzeb, bardzo pozytywnie oceniają też kompetencje, otwartość i kulturę pracy pracowników administracji.

- 3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;

Uczelnia stworzyła studentom ocenianego kierunku możliwości wyjazdów w ramach programów krajowej i międzynarodowej wymiany studenckiej, jednak studenci niechętnie korzystają z tych możliwości. Jednym z głównych czynników niewielkiego zainteresowania wymianą w ramach programów mobilności studenckiej jest niestacjonarny charakter kierunku – wszyscy studenci posiadając stałe zobowiązania (praca, rodzina) przez co nie mają możliwości wyjazdu na wymianę studencką. Studenci są dobrze poinformowani o systemie ECTS, potrafią z niego właściwie skorzystać, znają możliwości jakie im udostępnia. Działania Uczelni wspierające mobilność studentów należy ocenić pozytywnie.

Współpraca międzynarodowa nie wpływa na osiąganie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, bowiem studenci nawet pośrednio w niej nie uczestniczą.

4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

W ocenianej jednostce sprawnie funkcjonuje system opieki dydaktycznej nad studentami poszczególnych kierunków i lat studiów. Opiekunowie zaznajamiają studentów z regulaminem studiów, założeniami programowymi i możliwościami wyboru ścieżki kształcenia. Proces e-learningu na uczelni ogranicza się jedynie do pozyskiwania materiałów z zajęć poprzez platformę online Uczelni. Dodatkowo studenci posiadają dostęp do biblioteki wyposażonej w potrzebną literaturę w wersji papierowej oraz w wersji e-booków i audiobooków. Jeśli nie znajdują potrzebnej i wystarczającej lektury mogą skorzystać z zasobów bibliotek miejskich oraz akademickimi w Gdańsku. Na wydziale prężnie działa koło naukowe, które jest organizatorem wielu konferencji i debat powiązanych z kierunkiem kształcenia.

Proponowane w Uczelni rozwiązania sprzyjają aktywizacji studentów zarówno w zakresie rozwoju naukowego, społecznego jak i zawodowego. W badaniach naukowych prowadzonych w Katedrze Nauk o Rodzinie aktywnie uczestniczą studenci, szczególnie należący do Koła Naukowego Silva Rerum, w którego statucie przewidziano pomoc w tworzeniu i realizowaniu projektów naukowych Ateneum Szkoły Wyższej oraz organizację konferencji, sympozjów oraz seminariów naukowych. W roku akademickim 2012/2013 i 2013/2014 Koło to było nominowane w kategorii „Najlepsze koło naukowe” do nagrody w konkursie „Czerwonej Róży”. W roku 2014 Kapituła Stowarzyszenia „Czerwonej Róży” wyróżniła Koło Naukowe Silva Rerum m.in. za projekt naukowo-badawczy „Małżeństwa i rodziny polsko-arabskie-specyfika i wyzwania”, za udział w konferencjach naukowych i za organizację Konferencji „Wieczne dziecko” poświęconej problemom dzieci z alkoholowym zespołem płodowym (FAS). Z udziałem studentów realizowane są projekty badawcze.

Studenci na pierwszych zajęciach są zapoznawani z tematyką zajęć i formą ich zaliczenia. Studenci dysponują powierzchowną wiedzą na temat możliwych do osiągnięcia efektów kształcenia oraz o pozostałych informacjach zawartych w sylabusach. Wiedzą jednakże, że mają do nich zdalny dostęp poprzez stronę Uczelni. -

Głównym mechanizmem motywującym studentów do osiągania lepszych wyników jest stypendium rektora dla najlepszych studentów. Trzeba wspomnieć o tym, że studenci

tego kierunku mają najwyższy próg do osiągnięcia tej nagrody. Uczelnia przeznacza je dla 10% danego kierunku, w tym przypadku stypendium uzyskują zaledwie 2 osoby, których średnia ocen była powyżej 4,95 w roku akademickim 2013/2014. Warunki przyznawania stypendium Rektora dla najlepszych studentów są jasno przedstawione w „Regulaminie ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów w „Ateneum – Szkole wyższej” w Gdańsku”. W jego załącznikach jest określona punktacja za aktywność i osiągnięcia naukowe, artystyczne i sportowe w odpowiednich kryteriach.

Uczelnia w odpowiedni i przejrzysty sposób przedstawiła jakie warunki należy spełnić, by ubiegać się o stypendium socjalne w „Regulaminie ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów w „Ateneum – Szkole wyższej” w Gdańsku”, jak również inne formy pomocy materialnej takie jak zapomogi i dodatki do stypendium socjalnego. Dodatkowo stworzyła odrębny regulamin opisujący pomoc materialna dla osób niepełnosprawnych. Zawarte w nim są różnego rodzaju formy pomocy zaczynając od dofinansowań na narzędzia konieczne do nauki, stworzenie wypożyczalni sprzętu, po możliwość zatrudnienia tłumaczy języka migowego, lub asystentów. Dodatkowo uczelnia za pośrednictwem biura karier organizuje szkolenia ułatwiające studentom start na rynku pracy.

Studenci zwrócili uwagę na małą liczbę stypendiów Rektora przyznawanych na ich kierunku. Przyznanie zaledwie 2 stypendiów, jest spowodowane niewielkimi rozmiarami kierunku (zaledwie 20 studentów). Jest to poprawne i zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, jednakże Uczelnia mogłaby rozważyć przyznawanie stypendiów Rektora wspólnie dla kierunku nauki o rodzinie oraz pedagogika. Studenci nie zwracali zastrzeżeń wobec systemu rozstrzygania skarg i wniosków kierowanych do władz wydziału i uczelni. W kwestii odwołań w sprawach stypendialnych również nie mieli zastrzeżeń. Studenci wyrazili ogólne zadowolenie z całości systemu wsparcia beneficjentów wewnętrznych przez Uczelnię.

W czasie spotkania studenci przedstawiali różne aspekty mocnych i słabych stron procesu kształcenia. Wśród słabych stron wymieniali między innymi małą liczbę zajęć z wykorzystaniem e-learningu i nowoczesnych technik nauczania. Zwracali uwagę na małą liczbę stypendiów Rektora przyznawanych na ich kierunku. Pozytywnie ocenili kontakt z nauczycielami akademickimi, możliwości indywidualizacji harmonogramu sesji egzaminacyjnych, dostępność do zasobów biblioteki. Zdalny dostęp do informacji, organizację procesu kształcenia oraz wysokości stawek i przejrzyste warunki studiowania zawarte w umowach student-uczelnia zostały ocenione przez studentów jako mocne strony Uczelni. W Wyższej Szkole Ateneum wypracowano skuteczne metody ciągłej ewaluacji – wykorzystując niewielkie rozmiary kierunku, studenci bardzo często spotykają się z opiekunem kierunku w celu przedstawiania trudności, problemów, ale też pomysłów związanych z rozwojem kierunku. W wyniku przeprowadzonej kilka lat temu reformie programu studiów wprowadzono kilka zmian, które w opinii studentów znacząco poprawiły warunki realizacji procesu kształcenia.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Zasady rekrutacji nie dyskryminują żadnej grupy kandydatów. Niewielka popularność kierunku zachęca do podjęcia studiów w większości pasjonatów, dzięki czemu poziom kompetencji studentów jest wystarczający do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.
- 2) System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, jednak niekiedy ujawniają się nieprawidłowości w ocenie prac etapowych, gdyż brakuje zachowania zasad oceniania kształtującego. Elementem wymagającym poprawy jest zwiększenie znajomości wśród studentów sylabusów i efektów kształcenia. Obecnie studenci nie potrafią wykorzystać sylabusu jako narzędzia wspierającego proces kształcenia. Nakład pracy studentów nie budzi zastrzeżeń i jest zgodny z ogólnie przyjętymi standardami. Obecnie jest on nieco zawyżony w ocenie względem rzeczywistej realizacji dla studentów niestacjonarnych.
- 3) Struktura studiów oraz procedury wspierające programy mobilnościowe zostały stworzone przez Uczelnię poprawnie i działają bez zarzutu. Jednakże Uczelnia mogłaby podjąć aktywniejsze działania na rzecz uświadomienia studentów o możliwościach wymiany krajowej i międzynarodowej w ramach praktyk studenckich. Uczelnia spełnia kryterium szczegółowe w pełni.
- 4) System opieki naukowej, materialnej i dydaktycznej sprzyja rozwojowi studentów, a także zachęca ich do działań na rzecz samorozwoju. Uczelnia zapewnia studentom komfortowe warunki studiowania.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

- 1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów.

Początki Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Ateneum – Szkole Wyższej w Gdańsku sięgają 2006 r., kiedy w uczelni działała Rectorska Komisja ds. Jakości Kształcenia powołana Zarządzeniem Rektora nr 4/2006 z dnia 7 kwietnia 2006 r. w sprawie powołania *Rectorskiej Komisji ds. Jakości Kształcenia „Ateneum – Szkole Wyższej” w Gdańsku*. Na podstawie Zarządzenia Rektora nr 20 A/2011 z dnia 21 listopada 2011 r. Komisja do spraw Jakości Kształcenia została przekształcona w Uczelnianą Komisję do spraw Jakości Kształcenia. Do podstawowych instrumentów zarządzania jakością kształcenia w Uczelni należały wówczas prowadzone ewaluacje zajęć dydaktycznych. Opracowywane w ich wyniku raporty miały na celu formułowanie zaleceń, w oparciu o które podejmowano konkretne działania naprawcze. Uczelnia nie posiadała dokumentu odzwierciedlającego formalny opis Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Został on

wprowadzony uchwałą Senatu nr 16 z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie: *wprowadzenia Polityki Zarządzania Jakością Kształcenia w Ateneum – Szkole Wyższej w Gdańsku*.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uczelni (zwany dalej WSZJK lub Systemem) w obecnym kształcie funkcjonuje w oparciu o uchwałę nr 3 Senatu Ateneum – Szkoły Wyższej w Gdańsku z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie: *wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Ateneum – Szkole Wyższej w Gdańsku*. Przepisy prawne normujące proces zapewnienia jakości można podzielić na bezpośrednio odnoszące się do funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości, jak i przepisy o charakterze ogólnym, regulujące kwestie związane z odpowiedzialnością organów, procesem kształcenia, tworzeniem programów kształcenia, zasadami rekrutacji, określaniem i weryfikacją efektów kształcenia, w tym zasadami dyplomowania, tokiem studiów, oceną nauczycieli akademickich, itp. Polityka jakości realizowana w Uczelni jest częścią różnych dokumentów, tj. strategii, statutu Uczelni, czy przepisów wewnętrznych dotyczących wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Cele sformułowane w odniesieniu do jakości kształcenia zostały wskazane w strategii Uczelni. W strategii znajduje się zapis o „upowszechnianiu wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia”. Także zasadniczym elementem realizacji misji Uczelni jest zapewnianie jakości kształcenia.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia obejmuje zakresem działania i procedury służące podnoszeniu poziomu merytorycznego i umiejętności dydaktycznych nauczycieli akademickich Uczelni, działania i procedury służące doskonaleniu procesu dydaktycznego w Uczelni oraz działania i procedury stwarzające warunki dla udziału studentów i absolwentów Uczelni w procesie zapewniania jakości kształcenia.

Struktura odpowiedzialności w obszarze zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w Uczelni jest przejrzysta i przebiega w dwóch płaszczyznach, tj. na poziomie Uczelni oraz Wydziału. Podstawowa struktura organizacyjno-funkcjonalna WSZJK została określona we wspomnianej wyżej uchwale Senatu nr 3 z dnia 28 lutego 2012 r. Poziom ogólnouczelniany stanowi Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia. Jej obecny skład określa Zarządzenie Rektora nr 28/2014 z dnia 4 listopada 2014 r. w sprawie: *ustalania składu: Uczelnianej Komisji do spraw Jakości Kształcenia, Wydziałowych Zespołów Programowych oraz Wydziałowych Zespołów ds. Weryfikacji Jakości Prac Dyplomowych*. W jej skład wchodzi: Pełnomocnik Rektora ds. Kształcenia i Studenckich jako przewodniczący oraz członkowie: dziekani, pełnomocnik Rektora ds. naukowych i wydawnictw, specjalista ds. punktów ECTS oraz współpracy w ramach programu Erasmus, specjalista ds. metodyki nauczania, specjalista do spraw metodyki nauczania, przedstawiciel Samorządu Studentów oraz Przedstawiciel Pracodawców. Zadaniem Komisji jest pomoc statutowym organom Uczelni w inspirowaniu, koordynacji i kontroli realizacji zadań wynikających z uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia, współdziałanie z innymi jednostkami w sprawach dotyczących zapewniania jakości

kształcenia na Wydziale, udzielanie dziekanowi oraz kierownikom katedr pomocy w realizacji zadań wynikających z uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia.

W strukturze Systemu działają: Wydziałowe Zespoły ds. Weryfikacji Jakości Prac Dyplomowych i Jakości Kształcenia, Wydziałowe Zespoły Programowe oraz Wydziałowe Zespoły Weryfikujące Programy Kształcenia (powołane odpowiednio Zarządzeniami Rektora nr 3, 3A i 3B z dnia 1 marca 2012 r.) Członków Wydziałowych Zespołów Programowych oraz Wydziałowych Zespołów ds. Weryfikacji Jakości Prac Dyplomowych i Jakości Kształcenia powołują Dziekani poszczególnych wydziałów. Wydziałowe Zespoły ds. Weryfikacji Programów zostały zniesione Uchwałą Senatu nr 3/2014 z dnia 25 lutego 2014 r. w sprawie: *zmiany uchwały Senatu Ateneum – Szkoły Wyższej w Gdańsku nr 2/2012 z dnia 28.02.2012 roku w sprawie wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji w Ateneum – Szkole Wyższej w Gdańsku*. Wydziałowe Zespoły Programowe oraz Wydziałowe Zespoły ds. Weryfikacji Jakości Prac Dyplomowych w obecnym składzie funkcjonują w oparciu o wspomniane wyżej Zarządzenie Rektora nr 28/2014 z dnia 4 listopada 2014 r.

Prace Wydziałowego Zespołu Programowego oraz Wydziałowego Zespołu ds. Weryfikacji Jakości Prac Dyplomowych i Jakości Kształcenia są dokumentowane. W czasie wizytacji zapoznano się z protokołami z obrad ww. Zespołów. Z analizy protokołów wynika, iż realizowane są następujące zadania: nadzór nad kształtowaniem właściwego profilu absolwenta kierunku studiów, właściwym doбором i sekwencją przedmiotów, form zajęć dydaktycznych i ich wzajemnymi proporcjami, prawidłowym rodzajem, wymiarem i terminem odbywania praktyk, właściwą organizacją praktyk, doбором tematów prac dyplomowych, zwłaszcza ich zgodnością z kierunkiem studiów, prawidłowym dobrem nauczycieli akademickich, dopuszczalną liczbą prac dyplomowych prowadzonych przez jednego nauczyciela, właściwym doбором promotorów, itp.

Ponadto w strukturze Systemu funkcjonują organy Uczelni: Rektor, Senat Uczelni i Dziekani. Rektor Uczelni sprawuje nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem uczelnianego systemu zapewniania jakości w Uczelni.

Dokonując oceny należy stwierdzić, iż na obecnym etapie rozwoju Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia została stworzona struktura odpowiedzialności oraz uregulowania prawne umożliwiające jego funkcjonowanie i jego doskonalenie.

Uczelnia posiada dokumentację potwierdzającą funkcjonowanie Uczelnianej Komisji do spraw Jakości Kształcenia. Spotkania Komisji odbywają się w miarę potrzeb nie rzadziej niż raz w semestrze. Komisja ta sporządza ze swojej działalności stosowne protokoły. Na kierunku „nauki o rodzinie” podstawowymi metodami służącymi ocenie i zapewnieniu jakości kształcenia są m.in.: ankiety studenckie służące ewaluacji kadry dydaktycznej; hospitacje zajęć dydaktycznych; okresowe oceny pracowników naukowo-dydaktycznych, m.in. pod kątem prowadzonej przez nich działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Zasady i tryb przeprowadzania badań ankietowych oraz hospitacji określa Uchwała Senatu nr 3 z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie: *wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Ateneum – Szkole Wyższej*

w *Gdańsku*. System ankietyzacji jest elementem mobilizującym pracowników do poprawy jakości kształcenia. W Uczelni badany jest także poziom obsługi studentów przez administrację. Po zakończeniu procesu ankietyzacji sporządzane jest zestawienie zbiorcze. Do analizy zbiorczych wyników ankiet i ich omówienia w ciągu miesiąca z nauczycielem, który był poddany ocenie ankietowej, jest zobowiązany Dziekan. Wyniki są przedstawiane Uczelnianej Komisji do Spraw Jakości Kształcenia, a następnie omawiane na posiedzeniu Senatu.

Hospitacje zajęć wykonywane są i dokumentowane zgodnie z jednolitym dla całej Uczelni wzorem protokołu z hospitacji zajęć (załącznik do Uchwały Senatu nr 3 z dnia 28 lutego 2012 r.). Hospitacje samodzielnych pracowników naukowych przeprowadza Dziekan przynajmniej raz na dwa lata. Nowo zatrudniane osoby podlegają obowiązkowej hospitacji w pierwszym roku pracy przez ich bezpośrednich przełożonych lub kierownika samodzielnej jednostki. W przypadku napływających od studentów sygnałów wskazujących na nieprawidłowości w realizacji zajęć, dziekan lub prorektor ds. dydaktycznych i studenckich mogą przeprowadzić hospitację zajęć osobiście. Stałym elementem każdej hospitacji jest rozmowa pohospitacyjna z osobą hospitowaną, mająca na celu podjęcie dalszych możliwych działań służących doskonaleniu jakości procesu dydaktycznego.

Zasady i zakres oceny nauczycieli akademickich definiuje Statut Uczelni. Oceny okresowej nauczyciela akademickiego dokonuje Rektor. Przedstawiona Zespołowi wizytującemu PKA dokumentacja tej oceny pozwala na stwierdzenie, że przeprowadzona została zgodnie z wymaganiami art. 132 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

W Uczelni jest przeprowadzana okresowa kontrola prac dyplomowych. Dziekan przeprowadza losowo kontrolę prac dyplomowych. W przypadku zastrzeżeń do pracy dyplomowej – pisemne ich uzasadnienie przedstawiane jest promotorowi i recenzentowi.

Ponadto Prorektor ds. kształcenia i studenckich podejmuje decyzję o okresowej, losowej kontroli odbywania zajęć dydaktycznych. Kontrolę przeprowadza komórka kontroli wewnętrznej. Z kontroli sporządza się protokół, a jego wyniki przedstawiane są Dziekanowi i Rektorowi.

W trakcie wizytacji zapoznano się z dokumentacją będącą przedmiotem obrad Senatu, badając tematykę posiedzeń poświęconą zagadnieniom jakości. Z analizy dokumentacji wynika, iż problematyka jakości jest przedmiotem ich obrad. Podczas posiedzeń były przedstawiane zagadnienia związane z uczelnianym systemem zapewnienia jakości, wynikami rekrutacji, polityką kadrową, zmianami w planach i programach studiów, strategią rozwoju Uczelni. W trakcie wizytacji przedstawione zostały do wglądu przedstawione m.in.: wyniki analizy ankiet studenckich, protokoły z hospitacji zajęć, wyniki ewaluacji nauczycieli akademickich, raport z działalności Biura Karier. Na podstawie tej dokumentacji można stwierdzić, iż w Uczelni dokonywany jest bieżący monitoring realizacji procesu kształcenia. Wyniki oceny jakości kształcenia zostają wykorzystywane do stałego doskonalenia programów i planów studiów, poprawy warunków realizacji procesu dydaktycznego, oceny i weryfikacji efektów kształcenia,

oceny pracy dydaktycznej i nagradzania nauczycieli akademickich, prowadzenia właściwej polityki kadrowej.

Niestety WSZJK nie wykrył słabości programu kształcenia (realizowany program kształcenia nie umożliwia studentom osiągnięcia wszystkich założonych celów i efektów kształcenia, gdyż nie spełnia merytorycznych i dydaktycznych wymogów związanych z praktycznym profilem studiów m.in. brak zajęć warsztatowych, sposoby weryfikacji efektów kształcenia niepozwalające ocenić praktycznych umiejętności studentów, budzące zastrzeżenia sposoby weryfikacji osiągniętych w trakcie praktyk zawodowych efektów kształcenia), co świadczy o jego małej skuteczności.

Pojawiają się również wątpliwości, co do upowszechnienia informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i efektów kształcenia oraz wprowadzanych zmian, bowiem podczas wizytacji nie wszyscy interesariusze wewnętrzni potrafili wskazać na zmiany jakości kształcenia dokonane dzięki systematyczności analiz wszystkich elementów WSZJK.

Reasumując można stwierdzić, że opisane powyżej i ocenione wewnętrzne regulacje prawne wyznaczające budowę oraz funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, odnoszące się do całej Uczelni oraz jego Wydziału, odpowiadają standardom wyznaczonym ustawą - Prawo o szkolnictwie wyższym. Przygotowany przez Wydział wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia tworzy strukturę pozwalającą na budowę kultury jakości na wizytowanym kierunku umożliwia systematyczną, ale nie zawsze kompleksową identyfikację, analizę i ocenę osiąganych efektów kształcenia i programów studiów.

- 2) w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

W procesie zapewniania jakości kształcenia w sposób formalny biorą udział interesariusze wewnętrzni – pracownicy i studenci wchodzący w skład struktur Szkoły Wyższej – Ateneum oraz interesariusze zewnętrzni – pracodawcy. Wydział Studiów Edukacyjnych, do którego należy oceniany kierunek nauki o rodzinie realizuje system oceny kadry, zapoczątkowany powołaniem Rektorskiej Komisji ds. Jakości Kształcenia, stosownym zarządzeniem Rektora z 2006 roku, przekształconej w roku 2011 w Uczelnianą Komisję ds. Kształcenia. Nadto, na Wydziale funkcjonują: Wydziałowy Zespół Programowy oraz Wydziałowy Zespół ds. Weryfikacji Jakości Prac Dyplomowych i Jakości Kształcenia. Zgodnie z dostępną dokumentacją, uzyskanymi informacjami na spotkaniu z kadrami dydaktyczną oraz na podstawie Raportu Samooceny można stwierdzić, iż w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą nauczyciele akademicki m.in. poprzez: system ankietyzacji, oceny prac dyplomowych i hospitacji zajęć. Istotnym elementem w ramach procesu zapewniania jakości i budowy kultury kształcenia jest proces ankietyzacji nauczycieli akademickich przez studentów, który jest dokonywany na zakończenie danego semestru lub roku akademickiego. Studenci wypełniają ankiety, które skoncentrowane są na ocenie jakości pracy nauczycieli akademickich, gdzie ocenie

podlegają m.in.: atrakcyjność zajęć, sposób ich prowadzenia, wyraźnie artykułowane treści kształcenia czy jasność i czytelność kryteriów oceniania.

Możliwość podsumowania uzyskanych wyników oraz ustosunkowanie się do nich, jak również zgłoszenie stosownych uwag i sugestii dają zebrania ogólne pracowników, na zakończenie semestru i roku. Chociaż w Raporcie Samooceny wskazuje się, iż jednym z kryteriów oceny nauczycieli jest „Analiza dokumentacji indywidualnych sylabusów przedmiotów” (s. 109), to jednak ich analiza merytoryczna nie wskazuje na to, by takie postępowanie znalazło swój wydzźwięk w dokonywanych korektach (w sylabusach). Widoczne są m.in. powtarzające się metody weryfikujące zakładane efekty, nadmiernie rozbudowany wykaz literatury przedmiotu i uzupełniającej.

Istniejące w Szkole Wyższej – „Ateneum” - Akademickie Biuro Karier - prowadzi badania w zakresie śledzenia losów absolwentów opierające się o badania ankietowe. Pierwsze kwestionariusze ankiet są wypełniane przez absolwentów ok. 6 miesięcy od uzyskania dyplomu ukończenia studiów, zaś kolejne do 3 lat od otrzymania dyplomu (z propozycją udziału w warsztatach samodoskonalenia oraz przedsiębiorczości), ostatnie wysyłane są co najmniej 5 lat od chwili ukończenia studiów. Poprzez odpowiedzi udzielane w kwestionariuszach ankiet absolwenci wskazują na zmiany niezbędne do doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Spotkanie ZO z interesariuszami zewnętrznymi należy ocenić jako satysfakcjonujące. Pracodawcy podkreślali dobrą współpracę z władzami Uczelni dotyczącą zapewnienia jakości kształcenia, co dokonuje się m.in. w zakresie opiniowania programów kształcenia, bieżącego monitorowania zmian i realizacji praktyk. Pracodawcy mają też możliwość podawania swoich autorskich rozwiązań i reorganizacji programów, oceny i zmian w zakresie praktyk studenckich. Niektórzy pracodawcy uczestniczą w bezpośrednim procesie dydaktycznym jako prowadzący zajęcia dydaktyczne, dzięki czemu następuje wzajemne przenikanie teorii i praktyki. Pracodawcy wyrażali pozytywne opinie na temat wprowadzonych zmian autorskich treści programu kształcenia a także doceniali działalność koła naukowego „Silva Rerum”. Zespół Wizytujący rekomenduje pogłębianie współpracy z jednostkami społeczno-gospodarczymi w oparciu o opracowane zasady. Udział interesariuszy zewnętrznych w budowaniu kultury jakości na wizytowanym kierunku należy uznać za wystarczający. Brakuje organu doradczego składającego się z przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych, choć ich udział w procesie tworzenia programu kształcenia jest widoczny. Powołanie stałego zespołu mogłoby zapewnić systematyczność współpracy ze środowiskiem społeczno-gospodarczym oraz zwiększyć jej efektywność.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
------------------------------	------------------------	-------	--	---------------------	----------------------------	-------------------------

wiedza	+/-	+	+	+	+/-	+
umiejętności	+/-	+	+	+	+/-	+/-
kompetencje społeczne	+/-	+	+	+/-	+/-	+/-

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

-- nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

1) Wewnętrzne regulacje prawne wyznaczające budowę oraz funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, odnoszące się do całej Uczelni oraz Wydziału i kierunku, odpowiadają standardom wyznaczonym ustawą - Prawo o szkolnictwie wyższym. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia tworzy strukturę pozwalającą na budowę kultury jakości na wizytowanym kierunku umożliwia systematyczną, ale nie zawsze kompleksową identyfikację, analizę i ocenę osiąganych efektów kształcenia i programów studiów. Widoczne są uchybienia w zakresie weryfikacji i monitorowania programu studiów, zatem WSZJK wykazuje niską skuteczność odkrywania słabych punktów oraz ich eliminowania.

2) W procesie zapewniania jakości kształcenia na ocenianym kierunku uczestniczą na razie przede wszystkim interesariusze wewnętrzeni i zewnętrzeni. Absolwenci w ten proces włączani są powoli i z trudem. Podjęte w ostatnim czasie działania na poziomie Uczelni i Instytutu stwarzają spore możliwości zwiększenia wpływu interesariuszy zewnętrznych na proces doskonalenia jakości kształcenia, na efekty tych działań trzeba jednak poczekać.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			

2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		x			
3	program studiów			x		
4	zasoby kadrowe		x			
5	infrastruktura dydaktyczna		x			
6	prowadzenie badań naukowych ³		-			
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		x			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości			x		

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

Koncepcja kształcenia na kierunku nauki o rodzinie na Wydziale Studiów Edukacyjnych Ateneum – Szkoły Wyższej w Gdańsku jest właściwie powiązana z misją Uczelni i strategią jednostki a w jej tworzeniu uczestniczą zarówno interesariusze wewnętrzni jak i zewnętrzn. Powstała jako odpowiedź na potrzeby lokalnego rynku pracy. Jednostka zatrudnia odpowiednią kadrę dydaktyczną posiadającą adekwatne doświadczenie zawodowe, dysponuje infrastrukturą umożliwiającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, zapewnia wsparcie studentów w procesie uczenia się. Godne uznania jest prowadzenie działalności naukowej przez kadrę ocenianego kierunku oraz owocna współpraca z pracodawcami. Efekty kształcenia są zgodne z wymogami KRK i koncepcją rozwoju kierunku, jednak system potwierdzający ich osiągnięcie wymaga udoskonalenia w zakresie sprawdzenia nabycia przez studenta umiejętności i kompetencji społecznych. Korekty wymaga również realizowany program kształcenia, który nie umożliwia

³ Ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

studentom osiągnięcia wszystkich założonych celów i efektów kształcenia, gdyż nie spełnia merytorycznych i dydaktycznych wymogów związanych z praktycznym profilem studiów (brak zajęć warsztatowych, sposoby weryfikacji efektów kształcenia niepozwalające ocenić praktycznych umiejętności studentów, budzące zastrzeżenia sposoby weryfikacji osiągniętych w trakcie praktyk zawodowych efektów kształcenia).

Zespół Oceniający dostrzega pozytywne zmiany wprowadzone po poprzedniej akredytacji kierunku w 2008 roku (wdrożenie profilu praktycznego, zwiększenie dorobku naukowego nauczycieli akademickich, ubogacenie zasobów bibliotecznych o pozycje z zakresu nauk o rodzinie), wskazuje jednak obszary i czynniki budzące zastrzeżenia i wątpliwości, których wprowadzenie lub udoskonalenie może zapewnić lepszy rozwój kierunku „nauki o rodzinie”, a przede wszystkim wysoką jakość kształcenia:

- Opublikowanie efektów kształcenia ocenianego kierunku na stronie internetowej, aby były dostępne dla wszystkich osób zainteresowanych kierunkiem bez potrzeby logowania.

- Udoskonalenie form walidacji umiejętności i kompetencji studentów. Obecnie w sylabusach wielu przedmiotów brak adekwatnych metod sprawdzających uzyskane efekty kształcenia, szczególnie ważna jest weryfikacja efektów wchodzących w skład modułu specjalistycznego. Deklarowane formy weryfikacji umiejętności uzyskiwanych przez studenta (dyskusja w trakcie zajęć, sporządzenie listy literatury przedmiotu, pytania sprawdzające podczas zajęć) nie są wystarczające i nie wskazują na praktyczny profil kształcenia.

- Poprawa sposobu zaliczenia praktyk studenckich (wystarcza opinia opiekuna z zakładu pracy, która nie odnosi się do efektów kształcenia przypisanych do tego modułu kształcenia). Uczelnia wprowadziła nowy wzór oceny i sprawozdania z odbytych praktyk, lecz nadal nie określa on poziomu osiągniętych efektów kształcenia przez studenta i nie stworzono jasnych procedur pozwalających je zweryfikować.

- Zwiększenie działań na rzecz jakości prac etapowych (ocenianie kształtujące) i dyplomowych, bowiem można dostrzec ich duży rozrzut jakościowy – prace bardzo dobre można odnotować z uznaniem, ale duże wątpliwości budzą słabe prace dyplomowe, które zostały zbyt wysoko ocenione. Natomiast w pracach etapowych zazwyczaj brak jakichkolwiek komentarzy i uwag wskazujących na popełnione przez studenta błędy i uzasadniających końcową ocenę. ZO zaleca podjęcie działań zmierzających do wprowadzenia oceniania kształtującego w odniesieniu do prac etapowych.

- Dostrzeżono istotny problem formalny związany z profilem praktycznym ocenianego kierunku, ponieważ wszystkie formy „mediacji – treningu umiejętności” (mediacje rodzinne, oświatowe i nieletnich) określono wyłącznie jako wykład, natomiast istnieje konieczność prowadzenia tych zajęć w formie warsztatów lub innych zajęć praktycznych zbliżonych swoim charakterem do warunków panujących w miejscu pracy

- ZO sugeruje, by w ramach modułu „Przedmioty poszerzające wiedzę ogólną” studenci mieli możliwość zapoznania się nie tylko z metodami badań pedagogicznych, lecz także metodami badań innych dyscyplin humanistycznych i społecznych (np. socjologii,

psychologii). Proponuje także rozdzielenie przedmiotu „Podstawy prawne i metodyka pracy kuratora” na dwa odrębne przedmioty z równoczesnym zwiększeniem liczby godzin dla każdego z ww. przedmiotów.

- Warto konsekwentnie, starannie i rzetelnie wdrażać na poziomie Wydziału i kierunku przewidziane procedury i narzędzia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Zespół Oceniający uznaje ich funkcjonalność, jednak widoczne są uchybienia w zakresie weryfikacji i monitorowania programu studiów, zatem WSZJK wykazuje niską skuteczność odkrywania słabych punktów oraz ich eliminowania, co wymaga poprawy.

Zarówno Uczelnia, jak i oceniania Jednostka stwarzają dobre warunki do realizacji założonych celów kształcenia i uzyskania założonych efektów kształcenia przez słuchaczy. Przedstawiona w niniejszym raporcie ocena „w pełni” dotycząca kryteriów 1, 2, 4, 5 i 7 trafnie odzwierciedla te możliwości oraz stan ich realizacji.

Koncepcja kształcenia na kierunku „nauki o rodzinie” na Wydziale Studiów Edukacyjnych Ateneum – Szkoły Wyższej w Gdańsku jest właściwie powiązana z misją Uczelni i strategią jednostki a w jej tworzeniu uczestniczą zarówno interesariusze wewnątrzni jak i zewnątrzni. Powstała jako odpowiedź na potrzeby lokalnego rynku pracy. Jednostka zatrudnia kadrę dydaktyczną posiadającą adekwatne doświadczenie zawodowe, dysponuje infrastrukturą umożliwiającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, zapewnia wsparcie studentów w procesie uczenia się. Godne uznania jest prowadzenie działalności naukowej przez kadrę ocenianego kierunku oraz owocna współpraca z pracodawcami. Efekty kształcenia są zgodne z wymogami KRK i koncepcją rozwoju kierunku, jednak system potwierdzający ich osiąganie wymaga udoskonalenia w zakresie sprawdzenia nabycia przez studenta umiejętności i kompetencji społecznych. Korekty wymaga również realizowany program kształcenia, który nie umożliwia studentom osiągnięcia wszystkich założonych celów i efektów kształcenia, gdyż nie spełnia merytorycznych i dydaktycznych wymogów związanych z praktycznym profilem studiów (brak zajęć warsztatowych, sposoby weryfikacji efektów kształcenia niepozwalające ocenić praktycznych umiejętności studentów, budzące zastrzeżenia sposoby weryfikacji osiągniętych w trakcie praktyk zawodowych efektów kształcenia). Zespół Oceniający uznał, iż podane uchybienia w zakresie weryfikacji i monitorowania programu studiów wskazują na niską skuteczność WSZJK w zakresie odkrywania słabych punktów oraz ich eliminowania, co wymaga poprawy. Odnotowano to w postaci oceny „znacząco” dla kryteriów 3 i 8 dotyczących programu kształcenia oraz WSZJK.

Tabela nr 3 - zmiana ocen kryteriów.

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie

3	program studiów		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Rektor Ateneum - Szkoły Wyższej w Gdańsku oraz Władze kierunku „nauki o rodzinie” w swojej odpowiedzi na Raport z wizytacji wskazały na dokonane zmiany dotyczące dwóch kryteriów „program studiów” i kryterium „wewnętrzny system zapewniania jakości”, co pozwala na zmianę oceny. Zadeklarowały także wolę zrealizowania wszystkich sugestii, które Zespół Oceniający przedstawił. Można z uznaniem odnieść się do faktu, że uwagi Zespołu Oceniającego znalazły pełne zrozumienie i akceptację w jednostce.

Jeśli chodzi o zmianę oceny dotyczącą programu studiów (z „częściowo” na „w pełni”), to została ona spowodowana podjęciem przez Uczelnię następujących działań naprawczych: zmiana form zajęć zgodnie z profilem praktycznym i zwiększenie ilości zajęć praktycznych (m.in. konwersatoriów, warsztatów); korekta dokumentacji dotyczącej przeprowadzania i oceny praktyk studenckich (uwzględnienie w „Dzienniku praktyk” weryfikacji efektów kształcenia, wprowadzenie „Arkusza oceny praktyk” umożliwiającego ocenę efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studenta i wprowadzenie „Arkusza samooceny praktyki studenta”); wyodrębnienie nowego modułu podejmującego problematykę metodologiczną (metody badań pedagogicznych, socjologicznych i psychologicznych); rozdzielenie przedmiotu „Podstawy prawne i metodyka pracy kuratora” na dwa przedmioty: „Podstawy prawne w zawodzie kuratora” i „Metodyka pracy kuratora” (na specjalności „Mediator i kurator”); korekta efektów kształcenia zgodnie ze zmianami programu studiów; korekta sylabusów (dobór metod kształcenia i sposobów walidacji efektów kształcenia) oraz korekta matrycy Efektów Kształcenia i Walidacji Efektów Kształcenia. Niniejsze zmiany zostały wprowadzone uchwałami Senatu Ateneum - Szkoły Wyższej z dnia 27.01.2015 r., a dzięki nim wzmocniono profil praktyczny studiów.

Co do kryterium 8 dotyczącego wewnętrznego systemu zapewniania jakości, to ZO podał zastrzeżenia dotyczące efektywności tych działań. W odpowiedzi Uczelnia przedstawiła projekt działań naprawczych, częściowo już wprowadzonych w życie (m.in. szkolenia dla nauczycieli akademickich dotyczące walidacji efektów kształcenia, w tym podnoszenia jakości prac etapowych i dyplomowych, badanie karier absolwentów z zastosowaniem otwartego wywiadu pogłębionego, uzupełnienie w teczkach osobowych dokumentacji potwierdzającej doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich). W celu wzmocnienia koncepcji współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym podjęto przygotowanie do powołania w marcu b.r. organu doradczego ds. programów składającego się głównie z interesariuszy zewnętrznych i absolwentów. Te działania pozwalają zmienić ocenę kryterium 8 ze „znacząco” na „w pełni”.